ANALIZA KORIŠTENJA AGRONET APLIKACIJE U KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI

Horvat, Ana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Križevci college of agriculture / Visoko gospodarsko učilište u Križevcima**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:185:463368

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

Repository Križevci college of agriculture - Final thesis repository Križevci college of agriculture

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA

Ana Horvat, bacc. ing. agr.

ANALIZA KORIŠTENJA AGRONET APLIKACIJE U KOPRIVNIČKO – KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI

Završni specijalistički diplomski stručni rad

Križevci, 2018.

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA

Specijalistički diplomski stručni studij

Poljoprivreda

Usmjerenje: *Održiva i ekološka poljoprivreda*

Ana Horvat, bacc. ing. agr.

ANALIZA KORIŠTENJA AGRONET APLIKACIJE U KOPRIVNIČKO–KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI

Završni specijalistički diplomski stručni rad

Povjerenstvo za obranu i ocjenu završnog specijalističkog diplomskog stručnog rada:

1. Dr.sc. Sandra Kantar, v.pred. – predsjednica povjerenstva i članica
2. Dr.sc. Kristina Svržnjak, prof.v.š. – mentorica i članica
3. Dr.sc. Krunoslav Škrlec, prof.v.š. – član povjerenstva

SADRŽAJ :

1. UVOD 1
1.1. Cilj i svrha istraživanja 2
1.2. Hipoteza 2
2. PREGLED LITERATURE 3
2.1. Zajednička poljoprivredna politika EU 6
3. METODE ISTRAŽIVANJA 8
4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA 9
4.1. AGRONET aplikacija 9
4.2. Rezultati anketiranja poljoprivrednika Koprivničko- križevačke županije 15
4.3. Rezultati intervjuiranja donositelja odluka 28
5. ZAKLJUČAK 34
6. LITERATURA 37
7. PRILOZI 40
POPIS KRATICA 54
SAŽETAK 55
SUMMARY 56
ŽIVOTOPIS 57

1. UVOD

Svaka država članica Europske unije mora imati Agenciju za plaćanja u poljoprivredi. Osnivanje takve agencije 2013. godine u Hrvatskoj bio je uvjet za zatvaranje pristupnih pregovora s Europskom unijom, pa je tako Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju jedina institucija čije je osnivanje, odnosno postojanje, izrijekom navedeno u Ugovoru o pristupanju Hrvatske u EU kao uvjet za punopravno članstvo.

Da bi mogla povlačiti oko 5 milijardi kuna godišnje iz EU proračuna namijenjenih poljoprivredi i ruralnom razvoju Republike Hrvatske, Agencija za plaćanja akreditirana je po točno određenim kriterijima (Uredba EK 885/2006, zamijenjena novom Uredbom 907/2014) te svoj rad temelji na akreditiranim procesima i procedurama. Zadaća Agencije za plaćanja je operativna provedba mjera izravne potpore, mjera ruralnog razvoja i mjera zajedničke organizacije tržišta, kao i vođenje upisnika i registara te održavanje i korištenje Integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS-a) preko kojeg se zaprimaju, obrađuju i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima.Osnovni uvjeti za ostvarivanje izravne potpore jesu upis poljoprivrednika (fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost na poljoprivrednom gospodarstvu) u Upisnik poljoprivrednika, upis poljoprivrednog zemljišta u ARKOD sustav (sustav evidencije korištenja poljoprivrednog zemljišta), obavljanje poljoprivredne djelatnosti (što podrazumijeva proizvodnju, žetvu i berbu poljoprivrednih kultura, držanje i uzgoj domaćih životinja u svrhu poljoprivredne proizvodnje ili održavanje zemljišta u dobrom poljoprivrednom i okolišnom stanju) te pravodobno podnošenje zahtjeva i potrebne popratne dokumentacije. Sukladno Pravilniku o provedbi programa izravne potpore i pojedinih mjera državne potpore poljoprivredi u 2015. godini, podnositelj popunjava Zahtjev za potporu isključivo elektronički, putem Interneta, koristeći AGRONET aplikaciju. Da bi poljoprivrednici koristili aplikaciju, od njih se zahtjeva informatička pismenost te se postavlja pitanje koliko poljoprivrednika može zaista koristiti navedenu aplikaciju. Radeći na Integriranom administrativnom i kontrolnom sustavu (IAKS) odnosno IAKS mjerama u kampanji 2017. godine, odnosno na samom korištenju „AGRONET-a“ kao savjetnik poljoprivrednicima, autorica je sudjelovala i u ispitivanju o samom korištenju AGRONET aplikacije putem upitnika, koji je korišten u ovom istraživanju.

1.1. Cilj i svrha istraživanja

Svrha rada je putem dobivenih rezultata istraživanja ukazati provoditeljima i donositeljima agrarno-političkih odluka na kritične točke prilikom korištenja AGRONET aplikacije, kako bi se mogle kreirati buduće mjere u cilju otklanjanja uočenih kritičnih točaka, odnosno poboljšanja korištenja istraživane aplikacije. Cilj je analizirati dostupne podatke APPRRR te anketirati korisnike AGRONET aplikacije odnosno poljoprivrednike na području Koprivničko-križevačke županije kako bi se utvrdile kritične točke prilikom (ne)korištenja istraživane aplikacije. Nakon što se utvrde kritične točke, cilj je intervjuirati donositelje i provoditelje odluka kako bi se našla rješenja u otklanjanju osnovnih zapreka korištenja AGRONET aplikacije.

1.2. Hipoteza

U radu je postavljeno šest hipoteza:

H1 – Pretpostavlja se da manje od 50% ispitanika koristi internet i računalo.

H2 - Pretpostavlja se da više od 90% ispitanika treba pomoć za ispunjavanje Jedinstvenog zahtjeva kroz AGRONET aplikaciju.

H3 - Pretpostavlja se da je 30% ispitanika jednostavna AGRONET aplikacija za samostalno korištenje.

H4 - S obzirom na gospodarsku krizu pretpostavka je da nitko neće biti spreman platiti uslugu referenta za pomoć u ispunjavanju Jedinstvenog zahtjeva kroz AGRONET aplikaciju.

H5 - Pretpostavlja se da je više od 50% ispitanika zadovoljno pomaganjem od stranereferenta županije u pogledu brzine i kvalitete dobivanja potrebnih informacija.

H6 - Pretpostavlja se da donositelji odluka nude rješenje u obliku edukacije poljoprivrednika ili referenata.

2. PREGLED LITERATURE

Institucije, kao provoditelji službenih politika imaju važnu ulogu u suvremenim državama, pa tako Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju ima ulogu provedbe mjera Zajedničke poljoprivredne politike i organizacije tržišta u EU (Ljubaj i sur., 2016.). Provedbu izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja određuje istoimeni Pravilnik (NN 19/2018), u kojem se, između ostalog, provedbena tijela:

(1) Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR) kao provedbeno tijelo za provedbu mjera koristi integrirani administrativni kontrolni sustav (IAKS)

(2) Kao dio IAKS-a, APPRRR vodi sustav za identifikaciju i prijavu prava na plaćanja kojim se osigurava učinkovita sljedivost prava na plaćanja.

(3) IAKS postupak sustava identifikacije i registracije životinja – Jedinstveni registar domaćih životinja (JRDŽ) je u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, a vodi ga Hrvatska poljoprivredna agencija (HPA).

(4) Podatke iz JRDŽ-a te podatke iz Središnjeg popisa matičnih grla i Središnjeg popisa matičnih jata Agencija za plaćanja razmjenjuje s HPA na dnevnoj razini.

Ključ za razmjenu podataka je jedinstveni matični identifikacijski broj poljoprivrednika (MIBPG), koji se poljoprivrednom gospodarstvu dodjeljuje upisom u Upisnik. U Upisnik poljoprivrednih gospodarstava može se upisati u podružnicama u županijama APPRRR-a prema sjedištu poljoprivrednog gospodarstva, odnosno prebivalištu nositelja obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, gdje je moguće obaviti sve eventualne promjene ili ispis iz Upisnika tijekom cijele godine.

Agencija za plaćanja osim Upisnika poljoprivrednika vodi kontrolu i kroz ARKODsustav za digitalnu identifikaciju zemljišnih parcela; prateće registre (vinogradarski registar, registar primarnih proizvođača hrane, registar subjekata u ekološkoj proizvodnji), ISAP – centralizirana elektronska baza podataka (za istovremeni unos podataka sa svih 26 lokacija APPRRR u RH) i AGRONET – zaštićenu internetsku aplikaciju putem koje poljoprivrednici pregledavaju podatke o svom gospodarstvu te u kojoj elektronski popunjavaju zahtjeve za potpore.

Korisnik prema Pravilniku (NN 19/2018) podnosi Jedinstveni zahtjev u razdoblju od 5. ožujka do 15. svibnja, elektronički popunjen i ispisan Jedinstveni zahtjev korisnik

vlastoručno potpisuje i dostavlja neposredno ili poštom podružnici Agencije za plaćanja u kojoj je upisan u Upisnik poljoprivrednika.

Prema podacima APPRRR, u Koprivničko–križevačkoj županiji trenutno je upisano ukupno 10.012 poljoprivrednih gospodarstava, od toga je na tom području djeluje 9.798 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 99 obrta, 8 zadruga i 107 trgovačkih društava. Obrazovna struktura registriranih poljoprivrednika u Koprivničko-križevačkoj županiji pokazuje kako je najviše poljoprivrednika u promatranom području završilo osnovnu (36,09%) i srednju školu (22,62%), dok je višu školu i fakultet završilo samo 4,00%. Neobično je kako još uvijek ima veliki broj registriranih gospodarstava za koje nema evidentiran podatak o završenom obrazovanju vlasnika gospodarstva (28,23%).

Brkić i Žutinić (1999) polaze od pretpostavke da je za uspješni napredak hrvatske poljoprivrede, poglavito obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva kao dominantnog oblika i načina njezine organizacije, neophodan tzv. kapital znanja, oblikovanje proizvodnje novih evolutivnih sposobnosti ljudskih resursa utemeljenih na znanju poznavanju tehnologije, organizacije i poslovanja, a dovoljno fleksibilnih za brze prilagodbe i usvajanje promjena. To potkrepljuje mali broj hrvatskih poljoprivrednika koji je stekao stručno poljoprivredno obrazovanje i nerazvijenost dopunskih izvora i sektora intelektualnih usluga za obiteljsku poljoprivredu. Žutinić (1999) tvrdi da ulogu stručnog poljoprivrednog obrazovanja osobito naglašavaju proces tranzicije i iscrpljenost, oslabljenost ali i ranjivost velikog djela hrvatskih ruralnih područja, te profesionalizacija zanimanja poljoprivrednik. Istraživanja procesa postsocijalističke tranzicije sela i poljoprivrede s jedne, te čimbenika razvoja iscrpljenih i oslabljenih ruralnih područja u razvijenim zemljama s druge strane, upućuju na nužnost oblikovanja ljudskih resursa, kao i promicanje i uporabu lokalnih kulturnih resursa, a što prvo nalaže stručno poljoprivredno obrazovanje članova obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava putem istraživačke poduke. Tragom tih pretpostavki autorica u radu iznosi rezultate istraživanja o načinima na koje su voditelji vitalnih poljoprivrednih gospodarstava osobno stjecali stručno poljoprivredno znanje i iskustvo, te izlaže prosudbe poljoprivrednika o važnosti stručnog obrazovanja poljoprivrednika i poželjnih oblika prijenosa stručnog znanja. Većina poljoprivrednika svjesna je potrebe i važnosti stručnog obrazovanja u procesu modernizacije poljoprivrede i nedovoljnosti svoga znanja, kao i neophodnosti stalnog vlastitog stručnog usavršavanja.

Turkalj i sur. (2014) proveli su istraživanje o poljoprivrednim proizvođačimakako bi utvrdili trenutnu razinu vještina i spremnosti na usvajanje novih znanja i tehnologija. Autori tvrde kako razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u Hrvatskoj uvelike ovisi o

njihovoj prilagodbi suvremenim zahtjevima otvorenog tržišnog sustava i to praćenjem novih tehnologija i usvajanjem novih znanja. Takva bi prilagodba poljoprivrednicima osigurala bolji pristup informacijama i novim tržištima, bolji položaj u pregovaranjima te poboljšanu organizaciju. Internet s ostalim informacijsko-komunikacijskim tehnologijama predstavlja alat za povezivanje raznih interesnih skupina unutar vertikalnoga poljoprivrednog lanca, pri čemu se naglašava uloga i značaj informacijske pismenosti, u području djelovanja nositelja poljoprivredne proizvodnje te uvođenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija s ciljem unaprjeđenja znanja poljoprivrednika.

Makarić (2014) pak tvrdi da upravo mladi ljudi predstavljaju ključ za razvoj moderne poljoprivrede, podizanje njezine konkurentnosti te stvaranje pozitivne sredine za daljnji razvoj ruralnih sredina i poljoprivredne proizvodnje. Upravo iz ovih razloga sve više postaje neophodna inicijativa za otvaranje novih mogućnosti i osiguravanje financijske pomoći koja je namijenjena isključivo mladima u poljoprivredi. Danas prijeti velika opasnost od znatnog smanjenja broja mladih poljoprivrednika i neiskorištenosti njihovih potencijala. Smatra se da bi smanjivanje broja mladih poljoprivrednika u budućnosti mogao značiti i potpuni kolaps domaće proizvodnje (Rupčić, 2012). Suočena s problemom starenja poljoprivrednog stanovništva, Europska unija (EU) je u najnovijoj reformi Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) veliki naglasak stavila na poticanje mladih poljoprivrednika, kako u mjeri izravnih plaćanja, tako i u mjerama ruralnog razvoja, međutim još uvijek ne postoji mjera za samu edukaciju poljoprivrednika u smislu informatičke pismenosti koja je nužna.

U svojem istraživanju Cvrtnjak i sur. (2012.) ispitivanjem individualnih stavova i vještina traže odgovor na pitanje gdje je hrvatski poljoprivrednik u odnosu na moderno europsko društvo u kojem je nositelj gospodarskog subjekta najčešće individua sa snažno izraženim poduzetničkim identitetom, a poduzetničko ponašanje subjekta u cjelini postaje jedna od temeljnih odrednica njegove opstojnosti na tržištu. Autori od znanja i vještina koji bi mogli pomoći poljoprivrednicima u razvoju poduzetničkog identiteta ispituju, između ostalog i informatičku pismenost. Istraživanje pokazuje da gotovo svi ispitanici imaju računalo, kojim se većim dijelom koriste mlađi ispitanici s višom i visokom stručnom spremom (programi za poljoprivrednu proizvodnju, oblikovanje teksta, tablične kalkulacije, pretraživanje interneta). Navedeno istraživanje pokazalo je da svi ispitanici imaju pozitivan stav prema uvođenju elektroničke aplikacije Agronet. Generalni zaključak je kako s porastom razine stručne spreme kod ispitanika slabi identitet poljoprivrednika i seljaka, a jača identitet poduzetnika.

Vrkić Dimić (2014) tvrdi da osnovni elementi informacijske pismenosti uključuju izgrađena znanja i razvijene vještine pomoću kojih je pojedinac u mogućnosti adekvatno prepoznati svoje informacijske potrebe, locirati i procijeniti kvalitetu informacija i njihovih izvora, pohranjivati i ponovo rabiti informacije na učinkovit i etičan način te, u konačnici, rabiti informacije kako bi stvarao, upotrebljavao i komunicirao nova znanja.

Zrakić i sur. (2014.) tvrde da je posjedovanje kvalitetnih poslovnih informacija nužan preduvjet svakog poduzetničkog pothvata, pa tako i onog u poljoprivredi. Drugim riječima, u svakodnevnom poslovanju poljoprivrednici trebaju informacije (vremenska prognoza, cijene inputa i outputa, agrotehnološki savjeti i sl.) koje dobivaju iz različitih izvora kao što su elektronski i tiskani mediji, Savjetodavna služba, internetski izvori, specijalizirana društva i udruge, te poznanstva. Autori dolaze do zaključka da je najčešće korišteni izvor informacija Internet, zahvaljujući praktičnosti, dostupnosti i brojnosti podataka za različite potrebe. Na drugom mjestu su elektronski i tiskani mediji, dok najviše informacija poljoprivrednicima osigurava specijalizirana televizijska emisija „Plodovi zemlje“, koja predstavlja najčešće korišteni televizijski medijski izvor informacija.

2.1. Zajednička poljoprivredna politika EU

Zajednička poljoprivredna politika EU premaFranić i sur. (2011.) je složeni administrativni sustav u stalnoj mijeni, te je veliki izazov zahrvatsku poljoprivredu, poljoprivrednike i političare. U razdoblju neposredno prije očekivanog hrvatskog ulaska u EU, ciljevi, mjere i primijenjeni instrumenti europske agrarne politike ponovo se preispituju. Ono što se može sa sigurnošću očekivati jest da se poljoprivredni sektori zemalja članica i nadalje moraju prilagođavati tržišnim zakonitostima, a manje oslanjati na državnu pomoć i intervencije. Međutim, sve su intenzivnije rasprave na tragu intenziviranja nadoknada članicama zbog poštivanja strogih okolišnih i sigurnosnih standarda u okviru zakonodavstva Natura 2000 i područjima s ekološkom proizvodnjom, kao i svim ostalim oblicima poljoprivrednih i nadopunjujućih aktivnosti koje pridonose javnim dobrima (Zahrnt, 2009). Prema rezultatima prijašnjih istraživanja (Mollers i sur., 2008, Franić i sur., 2009.), kao i najnovijeg terenskog istraživanja provedenog sredinom 2010. godine, upravo će nepoljoprivredni sektor u ruralnim područjima odigrati ključnu ulogu u razvoju hrvatskih ruralnih krajeva. Velik dio poljoprivrednika upravo u nepoljoprivrednim aktivnostima vidi mogućnost za opstanak i napredak. Svjesni komparativnih prednosti hrvatskih ruralnih područja, očekuju da će se u skoroj budućnosti, ulaskom u EU, ostvariti uvjeti za povećanje produktivnosti, bolje funkcioniranje poljoprivrednog tržišta i učinkovitije korištenje državnih

potpora namijenjenih poljoprivredi i ruralnom razvoju. Mogućnosti oplemenjivanja poljoprivrednog dohotka vide u kvalitetnim prirodnim resursima, očuvanom okolišu kao osnovici za jačanje ekološke proizvodnje i ostvarivanje dodane vrijednosti u poljoprivredi te oplemenjivanju poljoprivrede kroz turističke aktivnosti.

Ozbiljni poljoprivredni proizvođači koji svoju budućnost vide u poljoprivrednoj djelatnosti misle da su problemi u zemljišnoj politici najveće ograničenje u prilagodbi politike i cijelog sektora europskim standardima (Sudarić i sur., 2016.). Općenito, nadaju se transparentnijoj i kontroliranijoj državnoj politici spram poljoprivrede(svjesni da se uvjeti za ostvarivanje državne pomoći zaoštravaju), urednijim poslovnim odnosima i organiziranijem tržištu. Ispunjavanje ovih preduvjeta osiguralo bi i ispunjavanje željenih ciljeva za poljoprivredu i selo: revitalizaciju ruralne ekonomije i porast dohotka poljoprivrednika i svih drugih aktera u ruralnom prostoru. Time bi se olakšalo i postizanje željene prepoznatljivosti regija u širem nacionalnom kontekstu, ali i hrvatskog ruralnog prostora u europskim okvirima, a moguće bi bilo očekivati i zadržavanje mladih, perspektivnih ljudi u ruralnim sredinama.

Osim što se očekuje odlučniji angažman državne i lokalne vlasti u rješavanju ovih pitanja, donositeljima agrarno-političkih mjera preostaje da se odluče između dvije opcije: hoće li uravnoteženim potporama prema svim poljoprivrednim proizvođačima i dionicima u ruralnom prostoru laganim tempom podizati opću razinu standarda ili će poticati vitalne, ekonomski uspješne poljoprivrednike koji će odi odigrati ulogu "lokomotive", vratiti i/ili čak umnožiti uloženo, stvarajući tako raspoloživi fond za pomoć slojevima koji nemaju jednake mogućnosti (Božić M. i sur., 2009.).

[1]

[1] ZPP - Zajednička poljoprivredna politika omogućava europskim poljoprivrednicima da udovolje potrebama 500 milijuna građana. Njezini su glavni ciljevi osigurati poljoprivrednicima pristojan život i zajamčiti ustaljenu i sigurnu opskrbu hranom po cijeni prihvatljivoj za potrošače (http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-631_hr.htm).

3. METODE ISTRAŽIVANJA

Za potrebe ovog rada koristiti se anketa kao metoda rada. "*Anketa je metoda prikupljanja podataka o mišljenjima, stavovima ili ponašanju određene skupine ispitanika."*[2]Za poljoprivrednike se koristila anonimna anketa jer je to najjednostavniji i najbrži način dobivanja traženih podataka. Istraživanje je provedeno na 70 nositelja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava različitog spola, dobi i završenog obrazovanja, a autoricaje najveći interes usmjerila na to koliko su zapravo poljoprivrednici samostalno spremni od kuće bez pomoći savjetnika ispuniti Jedinstveni zahtjev(JZ). Upitnik za poljoprivrednike sadržavao je 32 pitanja koja suispitanici ispunjavali u tijeku kampanje 2017. godine (ožujak – svibanj). Upitnik se nalazi u prilogu 1.

Također, za potrebe ovog istraživanja izrađen je i intervju koji je proveden na uzorku od 5 donositelja odluka. Intervju se provodio u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ruralnom razvoju i ribarstvu u razdoblju od siječnja do travnja 2018. godine.*"Intervju je razgovor sa svrhom dobivanja podataka u sklopu znanstvenoga istraživanja"*[3]. Donositelji odluka susadržajno odgovarali na 12osnovnih pitanja. Za razliku od ankete na koju su odgovarali poljoprivrednici, u intervjuu su donositelji odluka imali veću slobodu u odgovaranju te su na postavljena pitanja odgovarali direktno u razgovoru, iz tog razloga odgovori iz intervjua su prepričani, a ne citirani (stavljeni u navodnike).

Popis pitanja za donositelje odluka se nalazi u prilogu 3.

Rezultati su obrađeni odgovarajućim matematičko–statističkim metodama u programu MS Office – Excel. Podaci ankete prikazani su pomoću tablica i grafikona. Pojedina odstupanja i razlike analizirat će se i biti će prikazane u nastavku rada.

[2]Izvor: Struna – hrvatsko strukovno nazivlje (http://struna.ihjj.hr/naziv/anketa/25666/), pristupljeno 17.05.2018.
[3]Izvor: Struna – hrvatsko strukovno nazivlje (http://struna.ihjj.hr/naziv/intervju/22161/#naziv), pristupljeno 17.05.2018.

4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

4.1. AGRONET aplikacija

AGRONET je elektronska aplikacija namijenjena komunikaciji s klijentima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u cilju uspostave lakšeg i bržeg načina ispunjavanja obveza i ostvarivanja prava. Jedan od modula AGRONET aplikacije je i modul za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi.

Sukladno *Pravilniku o provedbi programa izravne potpore i pojedinih mjera državne potpore poljoprivredi u 2015. godini* podnositelj popunjava Zahtjev za potporu isključivo elektronički, putem Interneta, koristeći ovu aplikaciju.

Prije popunjavanja Zahtjeva, korisnik može zatražiti Predispis u nadležnoj Podružnici Agencije za plaćanja ili putem Internetske stranice Agencije za plaćanja. Predispis sadrži:

1. Obrazac zahtjeva kojeg sačinjavaju slijedeći listovi:

   List A - Zahtjev za potporu - sadrži osnovne podatke o poljoprivrednom gospodarstvu, zahtjeve za potpore, listu dodatne potrebne dokumentacije, izjavu korisnika i potpis korisnika.

   List B - Prijava površina - sadrži podatke iz ARKOD sustava, prijavu korištenja površina i tražene potpore po pojedinoj ARKOD parceli,

   List C - Stanje stoke na gospodarstvu – sadrži popis i podatke o stoci za koju se podnosi zahtjev te podatak o individualnoj gornjoj granici za prava na premije u trenutku podnošenja zahtjeva,

   List D - Stanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja na gospodarstvu - sadrži popis i podatke o izvornim i zaštićenim pasminama domaćih životinja za koje se podnosi Zahtjev,

   List E - Prijava količina prodanog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja - sadrži podatke o količini prodanog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja (ne ispunjava se putem Interneta),

2. grafičke materijale iz ARKOD sustava - pregledne i detaljne karte s ARKOD parcelama i
3. upute za korisnike.

Primjer izgleda Jedinstvenog zahtjeva se nalazi u prilogu 2.

Korisnik pristupa AGRONET aplikaciji putem internetske adrese Agencije za plaćanja *www.apprrr.hr*. Kako bi popunio zahtjev, korisnik (ili od njega ovlaštena osoba) se na AGRONET aplikaciju prijavljuje pomoću korisničkog imena i zaporke koje mu izdaje

Agencija za plaćanja, korisnik u Zahtjevu mora prijaviti korištenje SVIH poljoprivrednih površina, bez obzira da li za njih podnosi ili ne podnosi zahtjev za potporu, na listu B korisnik grafički može podijeliti poljoprivrednu parcelu ukoliko mora unijeti dvije ili više kultura.Primjer izgleda prijave korisnika u aplikaciju vidljiv je na slici 1.

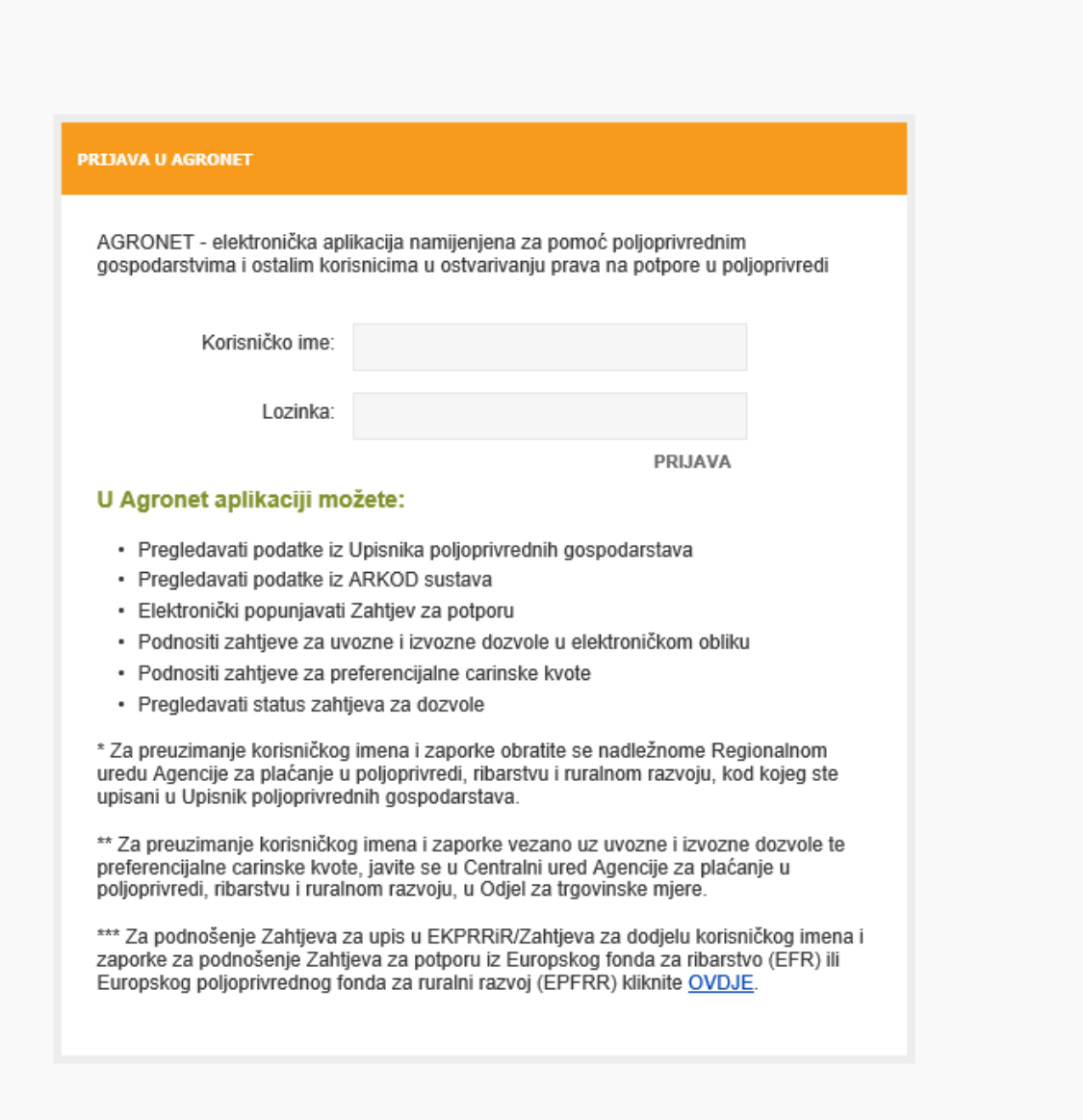

Slika 1. Primjer izgleda prijave u Agronet aplikaciju, vlastita fotografija

Da bi se pristupilo grafičkom alatu za razdiobu parcele potrebno je koristiti preglednike od IE9 pa na više te u Chromu i Firefoxu (bilo koja verzija).U slučaju da je korisniku potrebna pomoć pri elektronskom popunjavanju zahtjeva, može je zatražiti od djelatnika Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, kao i od djelatnika Savjetodavne službe i Hrvatske poljoprivredne agencije nakon toga popunjen Zahtjev korisnik (nositelj gospodarstva ili odgovorna osoba) vlastoručno potpisuje. Korisnik

Zahtjev dostavlja poštom ili osobno. Rezultat je elektronički popunjen jedinstveni zahtjev koji se može preuzeti u pdf verziji, s generiranim barkodom koji služi za preuzimanje jedinstvenog zahtjeva u ISAP sustavu. Zahtjev se može preuzeti u ISAP očitavanjem pomoću barkod čitača ili ručnim upisom znamenki barkoda. Primjer izgleda gotovog zahtjeva za preuzimanje u aplikaciji možemo vidjeti na slici 2.Zahtjev se podnosi Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, putem Regionalnih ureda/ispostava u kojima je poljoprivredno gospodarstvo upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Logo Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za elektronsku aplikaciju AGRONET možemo vidjeti na slici 2., a izgled upisnika na slici 3.

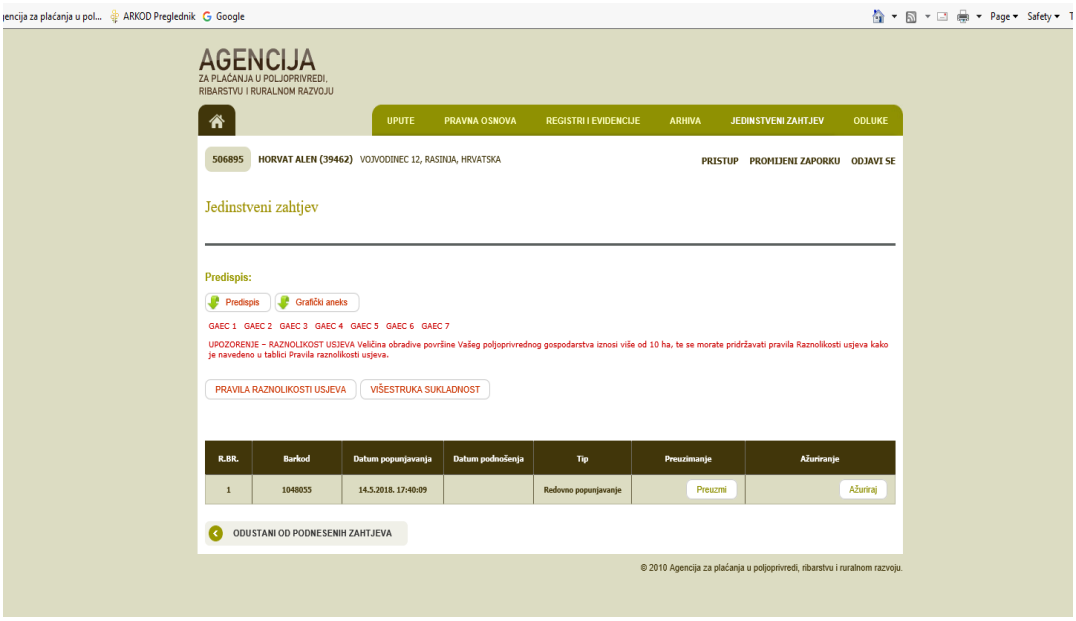

Slika 2. Primjer izgleda gotovog zahtjeva za preuzimanje u aplikaciji, vlastita fotografija

Slika 3. Logo Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju za elektronsku aplikaciju „AGRONET“ *(http://www.apprrr.hr/obrasci-229.aspx)*

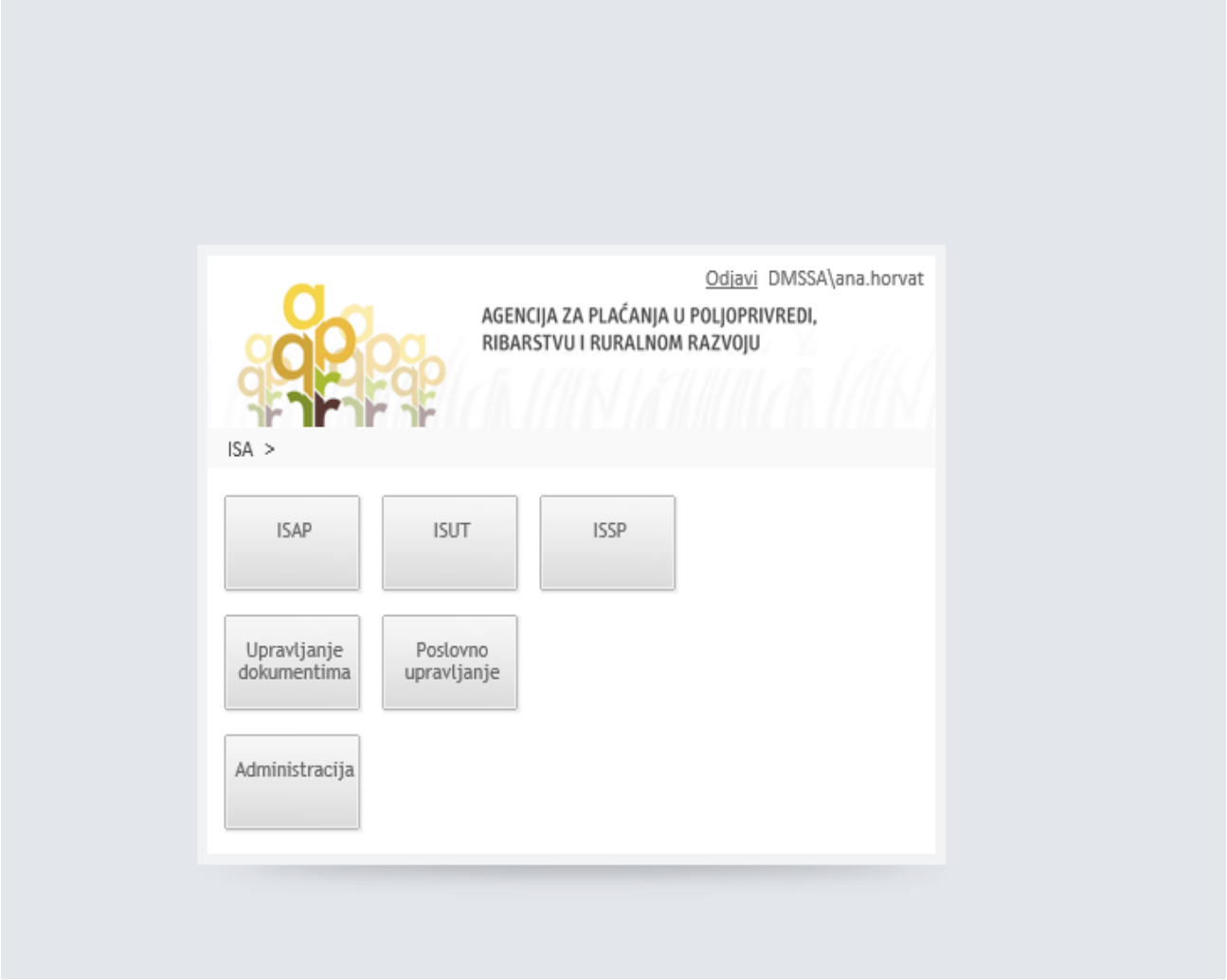

Slika 4. Izgled upisnika, vlastita fotografija

U financijskom razdoblju 2014.-2020. Republici Hrvatskoj je iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova na raspolaganju ukupno 10,676 milijardi eura. Od tog iznosa 8,397 milijardi eura predviđeno je za ciljeve kohezijske politike, 2,026 milijarde eura za poljoprivredu i ruralni razvoj te 253 milijuna eura za razvoj ribarstva.

Za korištenje ESI fondova ključan je strateški okvir jer se novac usmjerava na postizanje ciljeva identificiranih unutar određenog strateškog okvira. Strateški okvir je niz javnih politika (strategija, uredbi, zakona, podzakona itd.) koji sadržavaju ciljeve i smjernice za razvoj Europske unije i određene države članice, ali i prioritete koji će se financirati.

Ključni strateški okvir Europske unije za razdoblje 2014.-2020. čine Kohezijska politika, Strategija Europa 2020 i pojedine sektorske javne politike. Na razini Republike Hrvatske, strateški okvir za korištenje ESI fondova određen je Sporazumom o partnerstvu, operativnim programima, Zajedničkim nacionalnim pravilima i Zakonom o uspostavi

institucionalnog okvira za korištenje ESI fondovima u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014.-2020. te uredbama koje propisuju nadležnost pojedinih tijela za svaki ESI instrument.

Partnerski sporazum utvrđuje nacionalnu strategiju za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova te opisuje na koji način će Republika Hrvatska pristupiti ispunjavanju zajedničkih ciljeva strategije Europa 2020 uz pomoć sredstava iz proračuna Europske unije.

Prema Grahovac (2000.) operativni programi su dokumenti u kojima se detaljnije opisuju i razrađuju mjere i aktivnosti za učinkovitu provedbu i korištenje ESI fondova. Republika Hrvatska je donijela četiri takva programa, a aktivnosti unutar svakog operativnog programa financiraju se iz odgovarajućeg ESI fonda (Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo).

Primjer raspodjele alokacije iz ESI fondova prikazan je na slici 5.

ESI fond	Alokacija (Eur)
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	4.321.499.588
Kohezijski fond	2.559.545.971
Europski socijalni fond (ESF)	1.516.033.073
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	2.026.222.500
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	252.643.138
Ukupno	**10.675.944.270**

Raspodjela alokacije iz ESI fondova za RH 2014.-2020.

Slika 5. Raspodjela alokacije iz ESI fondova za RH 2014.-2020.,
Izvor: (https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/)

Tijekom 2016. godine Agencija za plaćanja je isplatila ukupno 4,3 mlrd. kn potpore poljoprivrednim proizvođačima, ribarima i ostalim korisnicima. Od tog iznosa iz proračuna Europske unije refundirano je 2,8 mlrd. kn i to iz EFJP-a 1,5 mlrd. kn, EPFRR-a 995,3 mil. kn, Europskog fonda za ribarstvo/Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFR/EFPR) 74 mil. kn i iz pretpristupnog IPARD programa 228,2 mil. kn.

U Koprivničko–križevačkoj županiji trenutno je upisano ukupno 10.012 poljoprivrednih gospodarstava, od toga je na tom području otvoreno 9.798 obiteljskih

poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 99 obrta, 8 zadruga i 107 trgovačkih društava. Položaj Koprivničko – križevačke županije prikazan je na slici 6. S obzirom da je napomenuto da bi svaki poljoprivrednik trebao ispuniti Jedinstveni zahtjev za potporu putem AGRONET aplikacije, prije svega u radu je bio cilj ispitati imaju li poljoprivrednici potrebno kompjutersko znanje da to učine, pa je bilo potrebno pronaći podatke o obrazovnoj strukturi registriranih poljoprivrednika u Koprivničko-križevačkoj županiji. Iz analize dostupnih podataka iz baze APPRRR-a može se zaključiti da je najviše poljoprivrednika u promatranom području završilo osnovnu školu (36,09%), srednju školu ima završeno 2.216 poljoprivrednika (22,62%), dok je višu školu i fakultet završilo 392 poljoprivrednika (samo 4,00%). Navedeni podaci se nalaze u tablici 1. Neobično je kako još uvijek ima veliki broj registriranih gospodarstava za koje nema evidentiran podatak o završenom obrazovanju vlasnika gospodarstva (28,23 %), što bi u narednom razdoblju bilo dobro prikupiti kako bi navedeni podaci bili što točniji.

Slika 6 . Položaj Koprivničko–križevačke županije na karti Hrvatske,
Izvor: (https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f4/CroatiaKoprivnica-Krizevci.png)

Tablica 1: Obrazovna struktura nositelja OPG-a[4]za Koprivničko–križevačku županiju

	OBITELJSKO POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO					
Županija/Grad/Naselje	Fakultet	Nema podatka	Nezavršena osn. škola	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola
Koprivničko-križevačka	174	2.766	888	3.536	2.216	218
Ukupno	174	2.766	888	3.536	2.216	218

Izvor : www.apprrr.hr

4.2. Rezultati anketiranja poljoprivrednika Koprivničko- križevačke županije

Na anketu je odgovorilo 87% nositelja poljoprivrednih gospodarstva muškog spola i 13% ženskog spolašto je prikazano u grafikonu 1. S obzirom na starosnu strukturu 31% anketiranih je dobi između 18-40 godina, 39% je između 40-55 godina, a 30% su stariji od 55 godina što se slikovito može vidjeti u grafikonu 2**.**

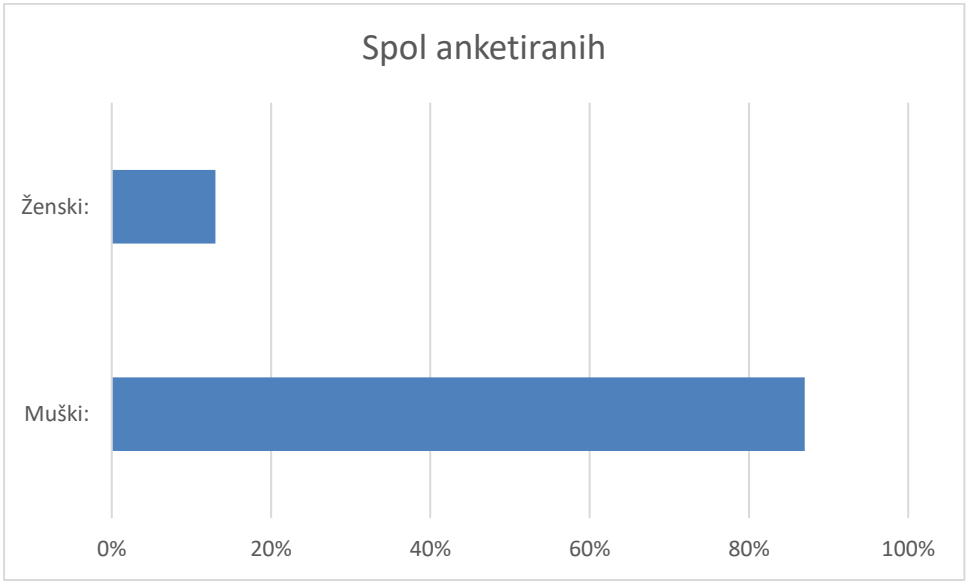

Grafikon 1. Anketirani po spolu, vlastita anketa.

[4]https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f4/CroatiaKoprivnica-Krizevci.png
Nositelj i članovi OPG-a su punoljetne osobe koje stalno i/ili povremeno rade na gospodarstvu, članovi su istog kućanstva i imaju prebivalište na istoj adresi.

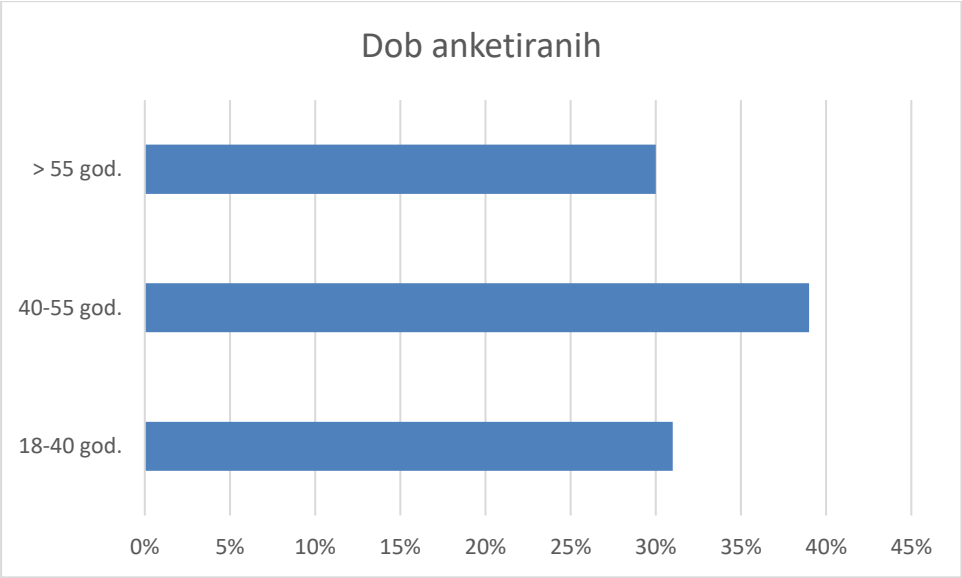

Grafikon 2. Dob anketiranih, vlastita anketa

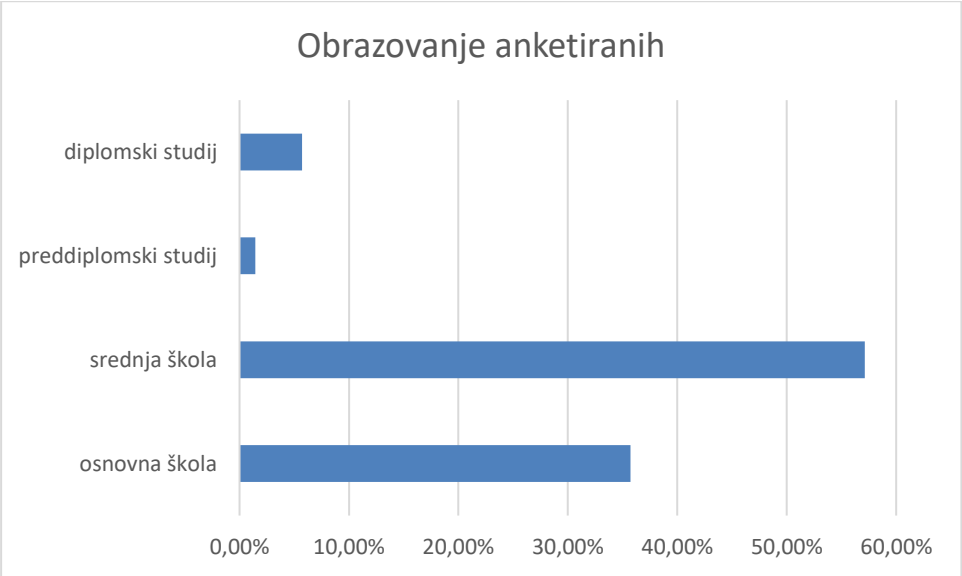

Grafikon 3. Obrazovanje anketiranih, vlastita anketa

Prema obrazovnoj strukturi koja je vidljiva u grafikonu 3., 35,72% je završilo osnovnu školu, 57,14% je završilo srednju školu, 1,43% je završilo preddiplomski studij, a 5,71% je završilo diplomski studij.

Obrazovanje u poljoprivredi odvija sena tradicijski način. Mrežu obrazovnih institucija čine u Hrvatskoj 2 fakulteta, 1 visoko gospodarsko učilište, 2 veleučilišta i nekoliko poljoprivrednih škola. Međutim, još uvijek u sustavu obrazovanja nedostaje potrebno obrazovanje za poljoprivredne proizvođače (farmere). Temeljem toga još uvijek kod nas može poljoprivredni proizvođač biti svaka osoba bez obzira na zvanje i znanje. U svakom slučaju

sustav za rad u poljoprivredi mora se mjenjati, naime, za vođenje poljoprivredne proizvodnje, poljoprivrednik (farmer) mora imati odgovarajuću kvalifikaciju (diploma), kao što ima voditelj proizvodnje u svakoj drugoj gospodarskoj grani. U skladu s tim potrebno je u postojećem sustavu obrazovanja u poljoprivredi imati program i određeno zvanje koje će biti potrebno za voditelja proizvodnje. Isto tako potrebno je uvesti i obrazovanje cjeloživotnog obrazovanja poljoprivrednika i stručnjaka u savjetodavnoj poljoprivrednoj službi, kako bi se u poljoprivrednoj praksi uvijek primjenjivala suvremena znanja i praktična dostignuća. Uz nadopune u sustavu obrazovanja potrebno je putem Savjetodavne službe, pomognuto s obrazovnim institucijama, stalno tiskati manje stručne publikacije - knjižice ili biltene – (kao što to čine zemlje s naprednom poljoprivredom), kako bi i na taj način unapređivali poljoprivrednu praksu. U svakom slučaju promjenom postojećeg sustava obrazovanja ostvarit će se uvjeti za zanačajno unapređenjenaše poljoprivrede (Tomić, 2014.).

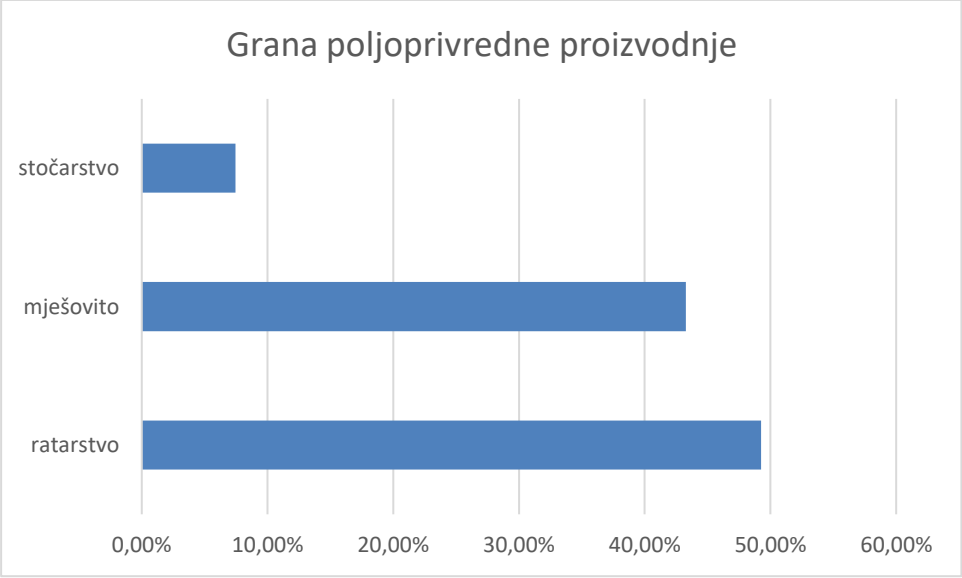

Grafikon 4. Grana poljoprivredne proizvodnje ispitanika, vlastita anketa

Skoro polovica anketiranih, što se slikovito može vidjeti na grafikonu 4., njih 49,26% bavi se isključivo ratarstvom, 43,28% anketiranih bavi se mješovitom poljoprivrednom proizvodnjom, dok se samo 7,46% ispitanih bavi stočarstvom.

Najviše anketiranih, njih 37,14% obrađuje između 5 i 10 ha poljoprivrednih površina, dok ih 28,57% obrađuje između 1-5 ha, a 34,29% ima više od 10 ha.

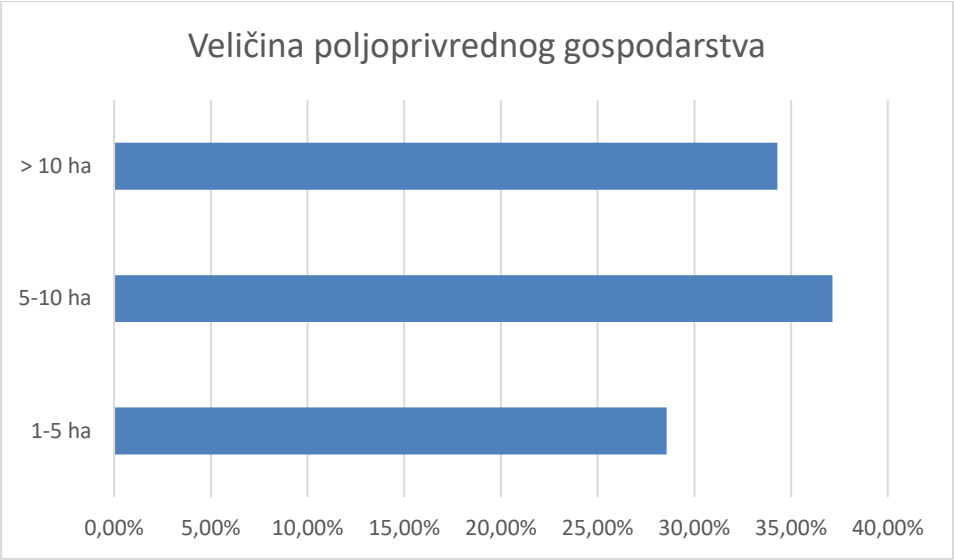

Grafikon 5. Veličina poljoprivrednog gospodarstva, vlastita anketa

Većina ispitanih poljoprivrednika, njih 90% koristi računalo, dok se njih 88,57% zna služiti internetom, 45,71% ispitanih koristi AGRONET, dok čak više od pola, njih 54,29% ne koristi tu aplikaciju za popunjavanje Jedinstvenog zahtjeva. Navedeno je vidljivo u grafikonu 5. Od ispitanih, njih 18,18% koristiAGRONET jednom godišnje, 24,24% nekoliko puta godišnje, a čak 57,58% koristi AGRONET po potrebi.

Na osnovu ovih rezultata istraživanja možemo zaključiti kako hipoteza da manje od 50% ispitanika koristi računalo i internet nije točna. Poljoprivrednici su očigledno svjesni prednosti korištenja računala i interneta, no što se tiče same aplikacije, manji broj ispitanih stvarno koriti AGRONET.

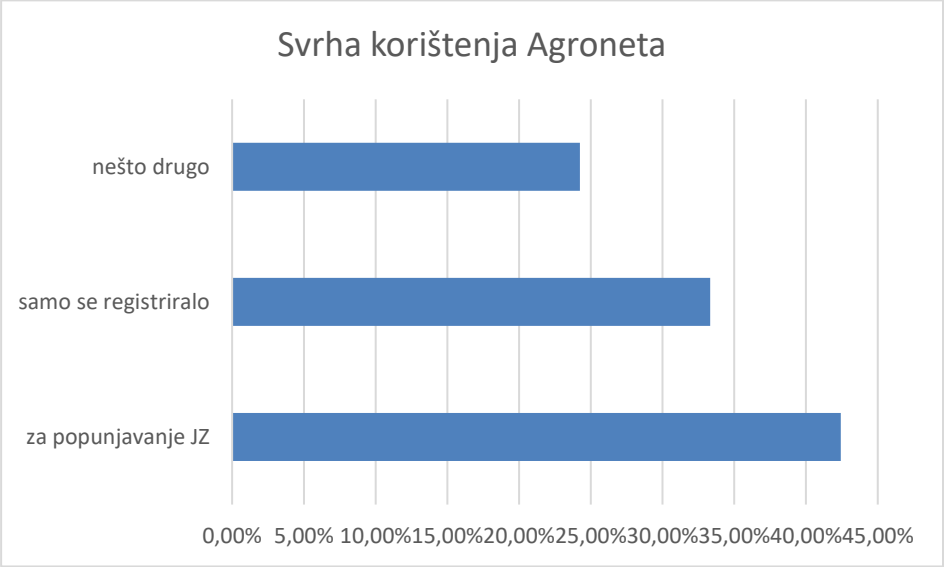

Grafikon 6. Svrha korištenja AGRONET-a, vlastita anketa

Grafikon 6. prikazuje za što najčešće poljoprivrednici koriste AGRONET. Od svih ispitanih, njih 42,43% su izjavili da su AGRONET koristili za popunjavanje Jedinstvenog zahtjeva, njih 33,33% samo se registriralo u toj aplikaciji, a 24,24% je koristilo AGRONET za nešto drugo. Najvjerojatnije se odgovor "nešto drugo" odnosi na pregledavanje parcela i općenito na pregled aplikacije iz znatiželje. Upravo svrha, odnosno razlog zbog kojeg poljoprivrednici koriste AGRONET ide u prilog hipotezi da većina poljoprivrednika treba pomoć s popunjavanjem Jedinstvenog zahtjeva kroz AGRONET aplikaciju. Isto tako, svrha odnosno razlog zbog kojeg poljoprivrednici koriste AGRONET dodatno utječe na neprihvaćanje hipoteze kako manje od 50% ispitanika koristi računalo i internet. Na temelju tih rezultata zaključuje se kako poljoprivrednici žele ići u korak s napretkom tehnologije, žele koristiti prednosti koje tehnologija omogućuje, ali su oprezni s mogućnostima koje nudi AGRONET, češće samo gledaju (više od 50% ispitanika) nego što konkretno, ispunjavaju Jedinstveni zahtjev. To vrlo vjerojatno znači da im treba pomoć s tim ili im treba više iskustva u konkretnom procesu podnošenja Jedinstvenog zahtjeva.

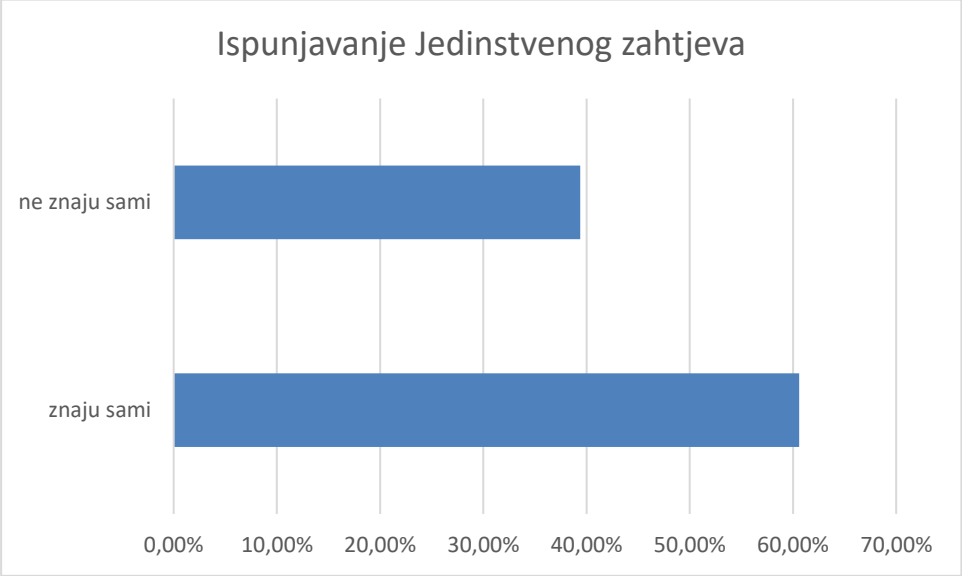

Grafikon 7. Ispunjavanje Jedinstvenog zahtjeva (JZ), vlastita anketa

Grafikon 7. prikazuje postotak ispitanih koji znaju, odnosno ne znaju ispuniti Jedinstveni zahtjev. Od ispitanih poljoprivrednika, njih 60,61% znaju sami ispuniti jedinstveni zahtjev, dok su se ostali ispitanici, njih 39% izjasnili kako ne znaju samostalno ispuniti Jedinstveni zahtjev.Kako bi pogledali vlastite podatke iz Upisnika, 42,42% poljoprivrednika često koristi AGRONET, a 57,58% odgovorilo je da to ponekad učine. Njih

72,73% nikada nije koristilo AGRONET u svrhu pregledavanja propisa, 9,09% ponekad, a 18,18% nije uopće znalo da takvo nešto i postoji na toj aplikaciji. Od ispitanika njih 63,63% nije znalo da postoji mogućnost koristiti AGRONET za uvozno/izvozne dozvole dok 66,67% ispitanih smatra da AGRONET ne sadrži sve informacije koje su im potrebne.

Nešto više od polovice ispitanika (51,52%) smatra da su podaci na AGRONET-u korisni za njihovo poslovanje. Od ispitanih poljoprivrednika njih 72,73% smatra da im AGRONET omogućuje kontrolu njihovih vlastitih podataka iz upisnika poljoprivrednog gospodarstva.

Čak 69,70% ispitanih smatra da je AGRONET jednostavan za korištenje, a 87,88% ispitanih su općenito zadovoljni AGRONET-om. Stoga čudi podatak da bi ipak njih 54,54% bili spremni platiti uslugu referenta za ispunjavanje jedinstvenog zahtjeva, ako bi se u budućnosti ta usluga naplaćivala. Razlog tome vjerojatno leži u osjećaju sigurnosti koji bi poljoprivrednici imali u slučaju kada bi im referent uslužno ispunio Jedinstveni zahtjev. Također, dodatan razlog može biti i nedostatak iskustva. Poljoprivrednici koji nisu imali iskustva u ispunjavanju Jedinstvenog zahtjeva vjerojatnije se teže odlučuju na to da samostalno ispune zahtjev za razliku od onih poljoprivrednika koji već imaju iskustva u tome.

Daljnja pitanja odnosila su se na ocjenu zadovoljstva poljoprivrednika sa sadašnjim uslugama referenta u županijskoj podružnici Agencije za plaćanja u poljoprivredni, ribarstvu i ruralnom razvoju na istraživanom području.

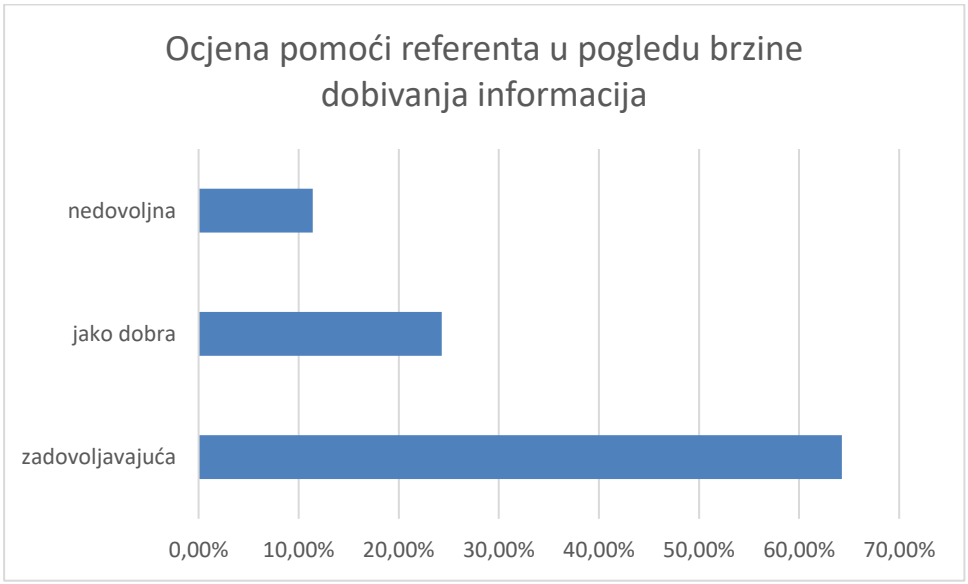

Grafikon 8. Ocjena pomoći referenta u KKŽ županiji, vlastita anketa

Grafikon 8. prikazuje kako ispitani poljoprivrednici ocjenjuju pomoć referenta u pogledu brzine dobivanja informacija. Od ispitanih poljoprivrednika njih 64,29% odgovorilo je da je pomoć referenta u pogledu brzine dobivanja informacija zadovoljavajuća, 24,29% je ocijenilo referente u Koprivničko–križevačkoj županiji "jako dobro", a samo 11,42% ocijenilo je brzinu referenata pri dobivanju informacija nedovoljnom.

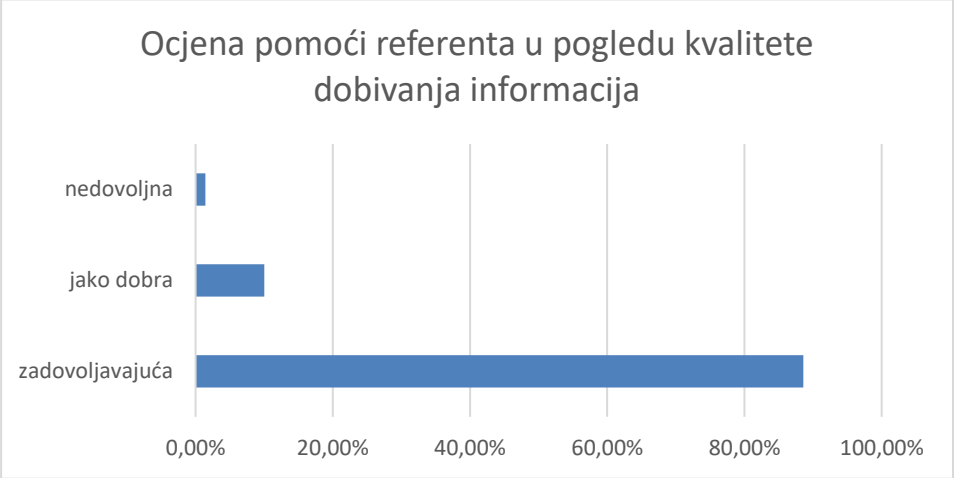

Grafikon 9. Ocjena pomoći referenta KKŽ u pogledu kvalitete dobivanja informacija, vlastita anketa

Grafikon 9. prikazuje kako ispitani poljoprivrednici ocjenjuju pomoć referenta u pogledu kvalitete dobivanja informacija. Po tom pitanju 88,57% poljoprivrednika smatra kvalitetu dobivenih informacija zadovoljavajućom, 10% njih smatra da je kvaliteta informacija jako dobra, dok 1,43% poljoprivrednika nije zadovoljno s pomoći referenta u pogledu kvalitete dobivanja informacija.

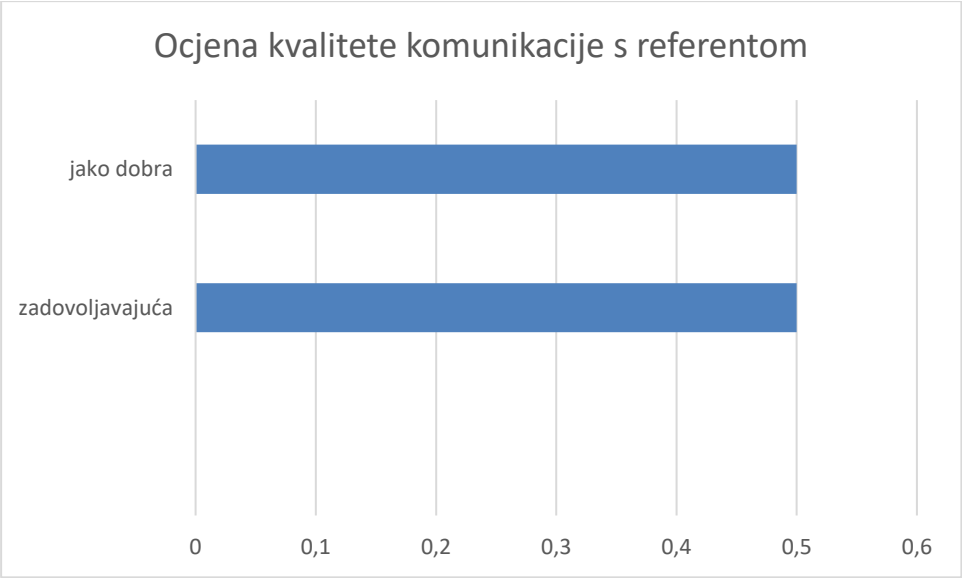

Grafikon 10. Ocjena kvalitete komunikacije s referentom, vlastita anketa

Po pitanju ocjene kvalitete komunikacije s referentom u županijskoj Podružnici Agencije, rezultati su vrlo izjednačeni - njih 50% smatra komunikaciju s referentom jako dobrom, a 50% njih zadovoljavajućom, dok ni jedan poljoprivrednik ne smatra da je komunikacija nedovoljna odnosno nezadovoljavajuća. Ocjena kvalitete komunikacije s referentom je prikazana u grafikonu 10.

Ti rezultati potvrđuju hipotezu kako je više od 50% ispitanika zadovoljno pomoći referenta županije u pogledu brzine i kvalitete dobivanja potrebnih informacija.

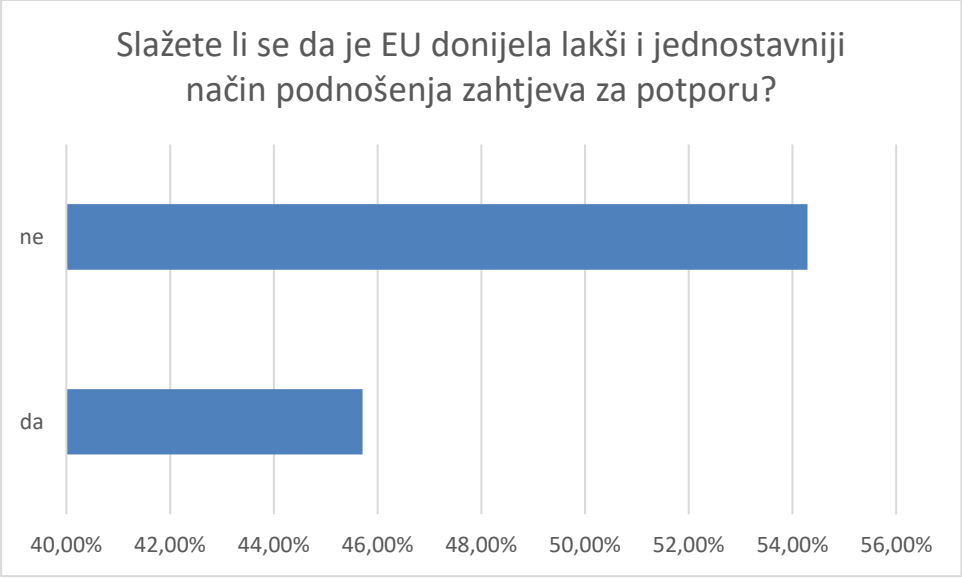

Grafikon 11. Utjecaj EU na lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu, vlastita anketa

Također, kao u prošlom i u ovom pitanju, poljoprivrednici su podijeljenog mišljenja pa njih 45,71% smatra da je Europska Unija donijela lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu, dok je njih 54,29% odgovorilo negativno. Ovakav rezultat je iznenađujući jer se većina poljoprivrednika, njih 61%, što je vidljivo u grafikonu 7.ispunjavanje Jedinstvenog zahtjeva (JZ), izjasnila da im je popunjavanje Jedinstvenog zahtjeva jednostavno, no kada ih se pita smatraju li da je Europska unija donijela lakši i jednostavniji način podnošena zahtjeva tada većina odgovara negativno. Vjerojatno poljoprivrednici ne smatraju Europsku uniju u tolikoj mjeri zaslužnom za pojednostavljenje načina podnošenja zahtjeva za potporu.

Franić R. i sur. (2009.) tvrde da su hrvatski poljoprivrednici s obzirom na izvjestan pristup Hrvatske Europskoj uniji uglavnom zabrinuti za svoju budućnost u uvjetima otvorenog europskog tržišta, osobito zbog činjenice da u Hrvatskoj prevladavaju usitnjena, nekonkurentna i staračka gospodarstva s visokim troškovima proizvodnje. Takva obilježja poljoprivrede, suprotna načelima ekonomije razmjera, utječu na povećan oprez i bojazan od posljedica pridruživanja Europskoj uniji. Nove okolnosti i postupna prilagodba zajedničkoj poljoprivrednoj politici Europske unije snažno utječu na odabir strategija i ciljeva gospodarstava.

Postoji mnogo službi i internet stranica na kojima se poljoprivrednici mogu općenito informirati o svim važnim pitanjima. AGRONET je jedan od servisa koji poljoprivrednicima može pomoći da dođu do informacija vezanih uz propise i zakone. Međutim, najviše poljoprivrednika se informira o propisima vezanih uz ostvarivanje prava na potporu u Savjetodavnoj službi (34,29%), čak 20% odgovorilo je da se o propisima informira na internetu, dok se njih 14,29% informira negdje drugdje. Kako tih 14,29% ispitanih nije navelo gdje se to točno informiraju, teško je dati odgovor na to pitanje, ali možemo pretpostaviti da taj dio poljoprivrednika dolazi do informacija kombinacijom različitih izvora podataka.

U podružnici APPRRR kod referenta o propisima vezanih uz ostvarivanje prava na potporu informira se samo 14,2% ispitanih poljoprivrednika, u poljoprivrednoj udruzi 11,43% dok se kroz AGRONET informira samo 5,71% poljoprivrednika. Iz navedenog se može zaključiti kako većina poljoprivrednika ne koristi usluge referenta APPRRR za informiranje o propisima. Vrlo vjerojatno poljoprivrednici smatraju Savjetodavnu službu boljim izborom za informiranje o propisima – jer i samo ime ove institucije upućuje da se radi o službi koja ima savjetodavnu ulogu.

Kroz anketu je 92,86% ispitanika pozitivno odgovorilo na pitanje *„Jeste li upoznati s ARKOD sustavom?“.*ARKOD je nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, odnosno

evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj. Cilj ARKOD-a je omogućiti poljoprivrednicima lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu kao i njihovo transparentno korištenje, stoga ovaj visoki postotak iznenađuje pošto je ARKOD isto internetska aplikacija kao i AGRONET. Do sada se samo 22,86% ispitanih poljoprivrednika prijavljivalo ili se prijavljuje na mjere ruralnog razvoja, što je zapravo čak ispod očekivanja u rezultatima istraživanja pošto jeruralni razvoj drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike te je financiransredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a dugoročni cilj je povećanje konkurentnosti poljoprivrede, održivo upravljanje prirodnim resursima i uravnotežen razvoj ruralnih krajeva.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. službeno je odobren sredinom 2015. godine. Njegova ukupna alokacija iznosi 2.383 milijarde eura, od čega se 2.026 milijarde eura financira iz Europskog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a ostatak iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske. Programom je definirano 17 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima općenito.Popis mjera koje su namijenjene unapređenju i razvoju ruralnih krajeva može se vidjeti u tablici 2.Pojedini pokazatelji izravno ukazuju na slabe točke kojima bi se poljoprivredna politika trebala žurno pozabaviti ukoliko se želi održati sektor i bolje pozicionirati na europskoj sceni – nedostatna ekonomija obujma, neodgovarajuća struktura proizvodnje, niski prinosi kod većine gospodarstava, visoki troškovi proizvodnje, problematičan plasman proizvoda.Mehanizmi Zajedničke poljoprivredne politike odgovaraju potrebama i nude rješenja za rješavanje problema hrvatske poljoprivrede i ruralnih područja mjerama ruralnog razvoja, no uspjeh će ovisiti o administrativnim kapacitetima središnje administracije, lokalne administracije i ustanova u poljoprivredi te konačno interesu i financijskim kapacitetima potencijalnih korisnika(Jurišić, 2014).

Tablica 2: Mjere namijenjene unapređenju i razvoju ruralnih krajeva

NAZIV MJERE	NAZIV PODMJERE	TIP OPERACIJE
M1 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja	1.1.Potpora za strukovno osposobljavanje i aktivnosti stjecanja vještina	Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike i mlade poljoprivrednike
M2 - Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarskom i pomoć	2.1. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	Savjetovanje mladih poljoprivrednika

NAZIV MJERE	NAZIV PODMJERE	TIP OPERACIJE
poljoprivrednim gospodarstvima		
M3 - Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	3.1. Potpora za novo sudjelovanje u sustavima kvalitete	Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
	3.2. Potpora za aktivnosti informiranja i promicanja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja
M4 - Ulaganja u fizičku imovinu	4.1.Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava; Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš; Korištenje obnovljivih izvora energije.
	4.2. Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda	Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima
	4.3. Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju ili prilagodbu poljoprivrede i šumarstva	Ulaganje u šumsku infrastrukturu
	4.4. Potpora neproizvodnim ulaganjima vezanim uz postizanje agro-okolišnih i klimatskih ciljeva	Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša
M5 - Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje	5.2. Potpora za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim	Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala

NAZIV MJERE	NAZIV PODMJERE	TIP OPERACIJE
odgovarajućih preventivnih aktivnost	klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima	
M6 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja	6.1. Potpora mladim poljoprivrednicima 6.2. Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava 6.4. Ulaganja u razvojnepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	
M8 – Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma	8.5. Potpora za ulaganja u poboljšanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava	Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura; Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture.
	8.6. Potpora za ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, mobilizaciju i marketing šumskih proizvoda	Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumskouzgojnim radovima; Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva; Marketing drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda.
M10 - Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene	10.1. Plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama	
M11 - Ekološki uzgoj	11.1. Plaćanja za prijelaz na prakse i metode ekološkog uzgoja 11.2. Plaćanja za održavanje praksi i metoda ekološkog uzgoja	

NAZIV MJERE	NAZIV PODMJERE	TIP OPERACIJE
M14 – Dobrobit životinja	14.1.1. Plaćanja za dobrobit životinja u govedarstvu (DŽG) 14.1.2. Plaćanja za dobrobit životinja u svinjogojstvu (DŽS) 14.1.3. Plaćanja za dobrobit životinja u peradarstvu (DŽP)	
M16 – Suradnja	16.1. Potpora za osnivanje i rad operativnih skupina Europskog inovacijskog partnerstva (EIP) za poljoprivrednu produktivnost i održivost	Potpora za osnivanje operativnih skupina
M17 - Upravljanje rizicima	17. 1. Premije za osiguranje usjeva, životinja i biljka	Osiguranje usjeva, životinja i biljaka (od proizvodnih gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama, životinjskim i biljnim bolestima, najezdom nametnika, okolišnim incidentom i mjerom donesenom u skladu s Direktivom 2000/29/EZ).

Izvor: Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.–2020., Ministarstvo poljoprivrede, Zagreb

Međutim, s druge strane ispitani poljoprivrednici Koprivničko-križevačke županije odgovaraju kako su zadovoljni visinom poticaja koje dobivaju (ili će dobivati) s obzirom na trud i rad koji ulažu na vlastitom OPG-u (77,14%), a njih 57,14% zadovoljno je brzinom isplate dobivenih poticaja.

Nakon obračuna visine potpore Agencija za plaćanja za svakog korisnika donosi odluku o visini iznosa prava na potporu za godinu za koju je podnesen Jedinstveni zahtjev. Odluka o ostvarivanju prava na potporu stavlja se na raspolaganje korisniku putem AGRONET-a, pri čemu se danom preuzimanja odluke za pojedinačne korisnike smatra dan kada je odluka o ostvarivanju prava na potporu postavljena na AGRONET.

Okvirni parametri za izračun potpore, uz pretpostavku korištenja pune omotnice od 432,4 milijuna eura - odnosno do 100% nadoplate iz Državnog proračuna RH,

prosječnanacionalna vrijednost osnovnog prava mogla bi iznositi najviše oko 160 eura/ha (1.230 kuna). Ovome treba pridodati zeleno plaćanje (koje iznosi otprilike 70% osnovnog plaćanja), te preraspodijeljeno plaćanje (10% omotnice Izravnih plaćanja za prvih 20 hektara) i plaćanje za mlade poljoprivrednike (25% prosječnog osnovnog plaćanja za 25 hektara).[5] Sama dinamika primjera isplata, prikazana je na slici 7.

Dinamika isplate

Naziv mjere	*Iznos (kn)*	*Datum početka isplate*
Osnovno plaćanje	443.714.502,01	19.02.2018.
Zeleno plaćanje	312.379.149,11	20.02.2018.
Preraspodijeljeno plaćanje	105.044.253,94	22.02.2018.
Proizvodno vezana plaćanja-krave u proizvodnji mlijeka	83.441.902,34	28.02.2018.
Proizvodno vezana plaćanja–krave dojilje	31.473.933,44	28.02.2018.
Proizvodno vezana plaćanja–ovce i koze	15.828.766,67	28.02.2018.
Proizvodno vezana plaćanja-povrće	9.889.855,66	26.02.2018.
Proizvodno vezana plaćanja-voće	10.578.477,77	26.02.2018.
Proizvodno vezana plaćanja–šećerna repa	25.435.918,15	26.02.2018.
Proizvodno vezana plaćanja–krmni proteinski usjevi	35.868.565,04	26.02.2018.
Ukupno izravna plaćanja – 1. rata	**1.073.655.324,13 kn**	
Izravna plaćanja – 2. rata	475.045.944,79	*svibanj 2018*
Osjetljivi sektori	167.594.780,00	*svibanj 2018*
IAKS ruralne mjere	583.180.413,20	*svibanj 2018*
Ukupno 2. rata	***1.225.821.137,99 kn***	

Tablica 3. Dinamika isplata potpore u 2018. godini.
https://www.google.hr/search?biw=1600&bih=794&tbm=isch&sa=1&ei=B7ECWaLLqbP6ASs5aO4Cw&q=dinamika+isplate+2018&oq=dinamika+isplate+2018&gs_l=img.3...11201.13488.0.14279.16.15.0.0.0.0.300.1838.0

4.3. Rezultati intervjuiranja donositelja odluka

Donositelji odluka su također ispitani, no za razliku od istraživanja među poljoprivrednicima, donositelji odluka su ispitani metodom intervjua u kojem su slobodno odgovorili na postavljena pitanja. S obzirom na slobodniji način odgovaranja i kvalitetu tih odgovora u analizi rezultata zahtjeva se opisna analiza i usporedba, pa su sami odgovori prepričani, a ne citirani (stavljeni u navodnike). Od 5odabranih ispitanika, djelatnika APPRRR,(zamjenik ravnateljice, kontrolor na terenu u izravnim plaćanjima, viši stručni savjetnici - specijalisti koji odobravaju isplate mjera u ruralnom razvoju te ARKOD koordinator u Kopivničko – križevačkoj županiji), svi su se odazvali te su svojim odgovorima doprinijeli ovom istraživanju.

[5] https://www.apprrr.hr/korisni-dokumenti/

Na pitanje koliko puta se mijenjao AGRONET dvoje ispitanih je odgovorilo da nezna, dok su ostali odgovorili da se AGRONET mijenja svake godine. Upravo ti ispitanici navode kako upravo APPRRR obaviještava poljoprivrednike o promjenama koje se događaju.

Po pitanju korisnosti AGRONET-a u poslovanju donositelja odluka te mogućim promjenama u budućnosti svi ispitanici su odgovorili kako im je AGRONET koristan u poslovanju. Dvoje ispitanika nema prijedloga za poboljšanje, a ostali navode neke konkretne prijedloge poboljšanja: jedan od prijedloga je češće ažuriranje sustava što je logično jer točnost informacija ovisi upravo o ažuriranju sustava (čak se navodi ažuriranje od strane samih korisnika), dok se drugi prijedlog odnosi na poboljšanje vidljivosti isplate za svaku potporu.

Na pitanje što donositelji odluka smatraju preprekom ili problemom zbog kojeg se mali broj poljoprivrednika prijavljuje na mjere ruralnog razvoja, svi ispitanici navode slabu informiranost i nedovoljno obrazovanje kao osnovne probleme. Jedan od ispitanih tvrdi kako osim slabe informiranosti i obrazovanja postoji još razloga kao što je recimo manjak vremena te strah od pogreške kod podnošenja Jedinstvenog zahtjeva.

Kao razlog zbog kojeg veliki broj registriranih gospodarstava nema evidentiranog podatka o završenom obrazovanju nositelja gospodarstva, troje ispitanih navodi kako taj podatak nije bio obvezan kod otvaranja Upisnika. Kako podatak nije bio obvezan, najvjerojatnije se onda nije ni unosio. Manjkavost aplikacije navodi jedan, a neobrađenost podataka drugi ispitanik.

Na pitanje koji je postotak takvih podataka, odgovori su raznoliki: 20%, 80%, 50% , 65% te jedan ispitanik navodi da taj postotak nije velik. Iz toga se zaključuje da su ispitanici nailazili na slučajeve u kojima nije bilo navedenog podatka o završenom obrazovanju nositelja gospodarstva, samo što su neki naišli na tu situaciju češće, a neki rjeđe. Na pitanje postoji li mogućnost da se putem AGRONET-a prikupe podaci koji nedostaju u sustavu, dvoje ispitanih ne zna, dvoje ispitanih navodi da postoji takva mogućnost, ali trenutno nije izvediva, dok jedan ispitanik predlaže povezivanje AGRONET-a i Upisnika na razini cijele države za ažuriranje tog podatka.

Odgovori na pitanje u kojem postotku poljoprivrednici koriste samostalno AGRONET za popunjavanje jedinstvenog zahtjeva za plaćanje, za pregledavanje propisa te za slanje zahtjeva za uvozne i izvozne dozvole u elektroničkom obliku su prikazani u sljedećem grafikonu.

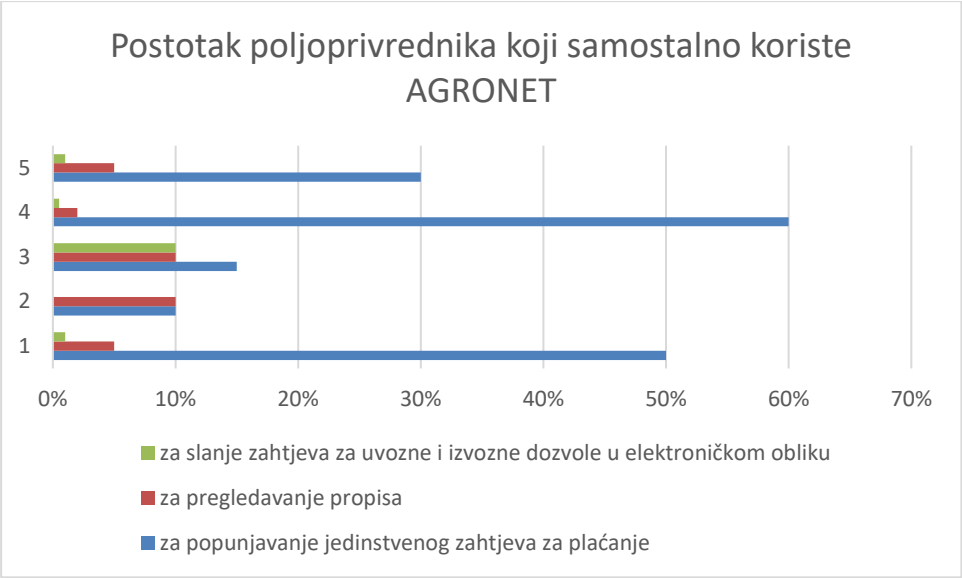

Grafikon12. Postotak poljoprivrednika koji samostalno koriste AGRONET, vlastita anketa

Iz navedenih rezultata koji su prikazani u grafikonu 12. zaključuje se kako donositelji odluka smatraju da najveći broj poljoprivrednika koristi AGRONET za popunjavanje jedinstvenog zahjeva za plaćanje, malo manji postotak poljoprivrednika koristi aplikaciju za pregledavanje propisa, dok najmanje poljoprivrednika koristi aplikaciju za slanje zahtjeva za uvozne i izvozne dozvole u elektroničkom obliku. Navedeni rezultati se poklapaju sa rezultatima istraživanja poljoprivrednika jer je većina poljoprivrednika (42,43% ispitanih poljoprivrednika) odgovorila da koristi AGRONET upravo za popunjavanje jedinstvenog zahtjeva za plaćanje.

Što se tiče druge svrhe, odnosno razloga zbog kojih poljoprivrednici koriste AGRONET, dvoje ispitanih navodi kako poljoprivrednici najčešće koriste AGRONET za pregledavanje svojih parcela, jedan ispitanik navodi popunjavanje zahtjeva za potpore, preuzimanje odluka koje donosi APPRRR te za pregledavanje registra. Jedan ispitanik navodi znatiželju kao razlog zbog kojeg poljoprivrednici koriste AGRONET, dok jedan ispitanik nije znao navesti konkretna razlog.

Na pitanje sadrži li AGRONET sve informacije koje su potrebne poljoprivrednicima, dvoje ispitanika nezna, dvoje ispitanika nije odgovorilo na pitanje, a jedan ispitanik smatra da AGRONET sadrži sve potrebne informacije za poljoprivrednike. Prijedloge za nadopunu AGRONET aplikacije nije ponudio ni jedan ispitanik.

O zadovoljstvu poljoprivrednika radom referenta APPRRR ispitanici su odgovorili raznoliko, a njihov prikaz sadrži grafikon 13. Zadovoljstvo radom referenta se procijenilo na

temelju brzine dobivanja povratnih informacija, kvalitetu dobivanja potrebnih informacija i kvalitetu komunikacije s referentom županije.

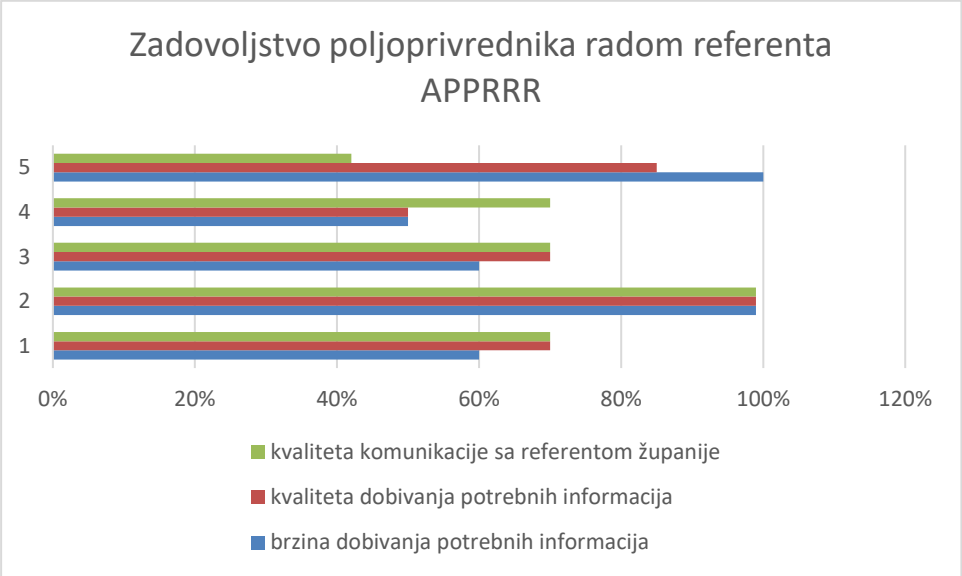

Grafikon 13. Zadovoljstvo poljoprivrednika radom referenta APPRRR, vlastita anketa

Iz navedenih rezultata zaključujemo kako donositelji odluka smatraju da su poljoprivrednici općenito zadovoljni s radom referenta APPRRR. Isto tako, svi kriteriji su u podjednakoj mjeri ocijenjeni kao ključnima za zadovoljstvo poljoprivrednika. Poljoprivrednici su u anketi potvrdili kako su zadovoljni sa svim kriterijima, najviše sa kvalitetom dobivanja informacija, a zatim sa brzinom dobivanja informacija i kvalitetom komunikacije sa referentom.

Komentari ispitanika na činjenicu kako je 54,54% ispitanih poljoprivrednika u Koprivničko-križevačkoj županiji spremno platiti za uslugu referenta za ispunjavanje jedinstvenog zahtjeva unatoč gospodarskoj krizi, odnosno niskim i nesigurnim osobnim dohotcima su sljedeći: jedan ispitanik nije ništa komentirao, dvoje navodi kako ne treba poljoprivrednike dodatno opterećivati s takvim plaćanjem, jedan ispitanik navodi kako su sve informacije za poljoprivrednike besplatne i tako treba i ostati, dok jedan ispitanik smatra da su poljoprivrednici spremniji platiti uslugu referenta iz straha da ne bi pogriješili.

Komentari na činjenicu kako čak 72,70% ispitanih poljoprivrednika nije znalo da putem aplikacije AGRONET može pregledavati propise vezane uz ostvarenje prava na potporu te čak 66,70% ispitanih nije znalo za mogućnost slanja zahtjeva za uvozne i izvozne dozvole u elektroničkom obliku su sljedeći: jedan ispitanik nije ništa naveo, dvoje ispitanika smatra da poljoprivrednici radije prepuštaju referentu da im odrađuje sve što im je potrebno, a

jedan ispitanik navodi slabu educiranost i nedostatak informatičke opreme kao razlog zbog kojeg poljoprivrednici ne koriste AGRONET za navedene stvari. Jedan ispitanik navodi samo nedovoljnu educiranost poljoprivrednika.

Na pitanje što donositelji odluka predlažu kako bi se informatička pismenost poljoprivrednika poboljšala, a time i kvalitetnije koristio AGRONET, većina ispitanika (njih četiri) smatra da je rješenje u edukaciji poljoprivrednika, dok jedan ispitanik ne navodi moguće rješenje.

Na pitanje slažu li se ispitanici sa činjenicom da je EU donijela lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu hrvatskim poljoprivrednicima dvoje ispitanih se slaže s tim, dvoje ispitanih se ne slaže s tim, a jedan ispitanik nije definirao svoj odgovor.

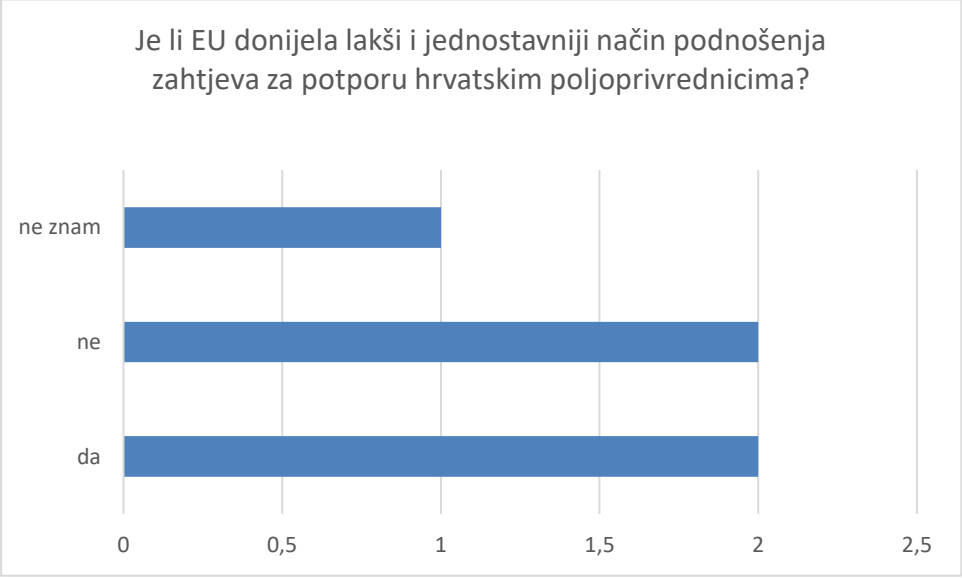

Grafikon14. Doprinos EU u lakšem i jednostavnijem načinu podnošenja zahtjeva za potporu hrvatskim poljoprivrednicima, vlastita anketa

Na pitanje ide li hrvatska poljoprivreda u dobrom smjeru većina ispitanika (njih četiri) smatra da ne ide, dok jedan ispitani smatra da hrvatska poljoprivreda ide u dobrom smjeru. Navedeni rezultati su prikazani u grafikonu 15. Donositelji odluka koji su intervjuirani smatraju da Hrvatska država previše uvozi poljoprivrednih proizvoda i da je to jedan od najvećih problema zbog kojih hrvatska poljoprivreda, po njihovom mišljenju, ne napreduje. Još jedan problem kojeg ispitanici navode kao ograničavajući faktor napretka hrvatske poljoprivrede je veliki broj malih proizvođača koji jednostavno nisu konkuretni na tržištu kao što su to veliki poljoprivrednici. Nastavno na to, donositelji odluka smatraju da hrvatsku poljoprivredu čeka još jako puno posla usmjerenog na rješavanje dugogodišnjih korijenitih

problema ukoliko se želi ostvariti značajniji napredak i ići u korak s ostalih europskim zemljama.

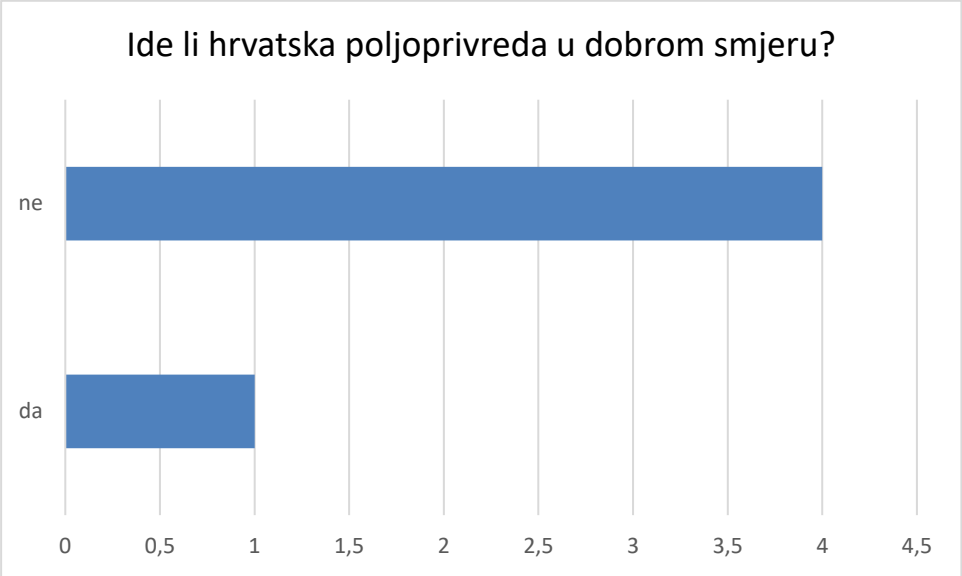

Grafikon 15. Smjer hrvatske poljoprivrede, vlastita anketa

5. ZAKLJUČAK

Ovaj rad istražuje kako i zašto poljoprivrednici koriste AGRONET te koje su kritične točke u korištenju aplikacije sa pozicije poljoprivrednika i donositelja odluka. Istraživanjem koje je provedeno u obliku ankete za poljoprivrednike i intervjua za donositelje odluka, želi se utvrditi na koji način poljoprivrednici prijavljuju Jedinstveni zahtjev za potporu svake godine, te koje su prednosti i nedostaci aplikacije po tom pitanju.

Analizom dobivenih rezultata utvrđeno je sljedeće:

1. U spolnoj strukturi dominiraju muškarci kao nositelji gospodarstva, jer je čak 87% anketiranih nositelja muškog spola, dok je samo 13% nositelja poljoprivrednog gospodarstva ženskog spola.
2. U analiziranom uzorku dominirajupoljoprivredna gospodarstva veličine između 5 i 10 hektara.
3. Polovica anketiranih poljoprivrednika, njih 49,26% bavi se isključivo ratarstvom, što pretstavlja nepovoljnu strukturu proizvodnje u poljoprivredi, jer se na taj način proizvode sirovine koje se uglavnom izvoze u druge europske zemlje poput kukuruza i ostalih žitarica, naime iz ovih rezultata vidljivo je kako je grana proizvodnje stočarstvo u velikom padu, a također i proizvodnja voća i povrća koja angažira veći broj potrebnih izvršitelja u proizvodnji, a samim time i skuplji proizvod, te možemo zaključiti kako su i ove grane proizvodnje u poljoprivredi zapostavljene.
4. Velika većina ispitanika, čak njih 90% koristi računalo, dok ih 88,57% koristi Internet, čime se odbacuje prva hipoteza - H1 kojom se pretpostavilo da manje od 50% ispitanika koristi internet i računalo.
5. Samo 42,42% ispitanih poljoprivrednika ne treba pomoć kod korištenja AGRONET aplikacije te samostalno izrađuju jedinstveni zahtjev za prijavu potpore. Navedenim se odbacuje hipoteza - H2 kojom se pretpostavljalo da više od 90% poljoprivrednika treba pomoć kod ispunjavanje zahtjeva kroz AGRONET aplikaciju.
6. Njih 33,33% smatra da AGRONET aplikacija sadrži sve potrebne informacije te im omogućuje kontrolu vlastitih podataka iz Upisnika poljoprivrednih gospodarstava
7. Više od polovice ispitanika, njih 69,70% smatra da je AGRONET aplikacija jednostavna za korištenje te ih je većina općenito zadovoljna s AGRONET-om, navedenim se odbacuje hipoteza - H3 kojom se pretpostavljalo da samo 30% poljoprivrednika smatra korištenje aplikacije jednostavnom.

8. Ispitanici u Koprivničko–križevačkoj županiji spremni su platiti uslugu referenta za ispunjavanje jedinstvenog zahtjeva, čak njih 54,54%. Upravo na temelju tih rezultata odbacuje se hipoteza- H4 kojom se pretpostavljalo da nitko od poljoprivrednika neće biti spreman platiti tu uslugu. Ako se pri tom uzme u obzir da poljoprivrednici teško zarađuju, dobiveni rezultati ukazuju na to da usprkos tome što većina poljoprivednika zna i može podnijeti zahtjev samostalno, traži pomoć referenta čak i kada ona nebi bila besplatna,na taj način se poljoprivrednici osjećaju sigurnije jer se boje pogreške što bi moglo i značiti da sam proces popunjavanja zahtjeva možda treba biti još jednostavniji.
9. Pomoć referenta županije u pogledu brzine i kvalitete dobivanja potrebnih informacija većina smatra zadovoljavajućom (88,57%) što potvrđuje hipotezu - H5 da je više od 50% ispitanika zadovoljno pomoći referenta županije u pogledu brzine i kvalitete dobivanja potrebnih informacija, dok komunikaciju s referentom županije smatraju jako dobrom (50%)
10. Njih 54,29% ne smatra da je Europska unija donijela lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu hrvatskim poljoprivrednicima.
11. Od anketiranih poljoprivrednika njih samo 22,86% se prijavljuje na mjere ruralnog razvoja,a razlog tomu može također biti nedostatak informiranosti i educiranosti poljoprivrednika za prijavu na takve natječaje ujedno i obrazovna struktura koja također ukazuje na nedostatak ideja samostalnog kreiranja određenog projekta u sklopu mjera ruralnog razvoja.
12. Od ukupnog broja ispitanika, njih 54% je zadovoljno sa visinom potpore koje dobivaju.
13. Zanimljiva je činjenica kako čak 80% donositelja odluka koji su sudjelovali u istraživanju smatra da hrvatska poljoprivreda ne ide u dobrom smjeru. Razlog tome je činjenica kako su i donositelji odluka svijesni svih prepreka i problema s kojima se poljoprivrednici svakodnevno suočavaju u proizvodnji, što doprinosi osjećaju nesigurnosti i neizvjesnosti.
14. Navode kako je obrazovna struktura glavni problem poljoprivrednika zbog kojeg se AGRONET kao korisna aplikacija ne koristi u potpunosti na najbolji mogući način. Kao rješenje nude edukaciju poljoprivrednika ne spominjući i paralelnu edukaciju referenata, čime bi sedjelomično mogla prihvatitihipoteza H6.

Zbog navedenih rezultata istraživanja i zbog činjenice kako su poljoprivrednici nesigurni u korištenju AGRONET aplikacije, može se zaključiti kako je aplikacija trenutno korisnijadonositeljima odluka nego samim poljoprivrednicima, naročito u administrativnom smislu.Poljoprivrednici su najčešće samo korisnici AGRONET aplikacije kod prijavljivanja

Jedinstvenog zahtjeva u čemu im još uvelike pomažu referenti u APPRRRjer imaju bolje kompetencije i više prakse u korištenju aplikacije. U administrativnom smislu donositelji odluka putem aplikacije imaju bolji uvid u stanje poljoprivrede i cjelovitiju sliku poljoprivredne proizvodnje.Dolaskom mlađih, informatički pismenijih generacija navedena situacija će se promijeniti u smislu da će se aplikacija više i kvalitetnije koristiti, odnosno da će veći broj korisnika samostalno koristi AGRONET aplikaciju.Naravno, postoji prostora i za poboljšanje, a jedna od ideja je da se putem aplikacije poljoprivrednicima pruža više konkretnijih informacija o zastupljenosti pojedine poljoprivredne proizvodnje u županiji, tržištu i slično, koje bi ih usmjeravale u planiranje strukture vlastite proizvodnje.

Na osnovu svega gore navedenog može se zaključiti da se na radno aktivne poljoprivrednike u društvu treba gledati kao na poljoprivredne poduzetnike i čuvare ruralne sredine, pa bi trebali imati jednake uvjete kao i ostale članice EU, odnosno povoljnije kreditne linije za financiranje proizvodnje ili osmisliti što jednostavniji pristup mjerama ruralnog razvoja kako bi se poljoprivrednicima pružili još bolji uvjeti za razvoj, poštovanje zajednice te stalna edukacija u informatičkom i svim drugim područjima. Razvoj poljoprivrede je ključna stavka u razvoju svake države te se njezin utjecaj ne može i ne smije umanjivati.

6. LITERATURA

1. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Zajednička poljoprivredna politika Europske unije, AGRONET, ARKOD i Upisnik, www.apprrr.hr (05.03.2018.)
2. Božić Miroslav, Gelo Ružica, Koren – Sever Anita (2009): Hrvatska poljoprivreda i Europska Unija: kojim putom naprijed?, Sociologija i prostor : časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja, Vol.43 No.1 (167) Veljača 2009.
3. Brkić Srećko, Žutinić, Đurđica (1999): Odnos mladih u selu prema obrazovanju poljoprivrednika, Sociologija sela, broj 32-34, str. 125-126, 165-174
4. Cvrtnjak, T., Vuković, K., Kedmenec, I. (2012): Poduzetnički identitet hrvatskih poljoprivrednika, Ekonomski pregled, Hrvatsko društvo ekonomista, Zagreb, broj 7-8, str. 397-423
5. Franić, Ramona, Kumrić,Ornella,Hadelan,L. (2009): Utjecaj pridruživanja Europskoj uniji na strateške planove obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava /Agronomski glasnik. - ISSN 0002-1954. – 71,2 ; str. 161-176
6. Franić, Ramona; Mikuš, Ornella; Andabak, Ante (2011), Optimistički pogled na ulazak u EU : poljoprivrednicima može biti bolje, : 46. hrvatski i 6. međunarodni simpozij agronoma : zbornik radova / Pospišil, Milan (ur.). - Zagreb : Agronomski fakultet , 2011. 3-10 (ISBN: 978-953-6135-71-4).
7. Grahovac, P., (2000), Razvitak poljoprivrede u Hrvatskoj, Vlastita naklada, Zagreb.
8. Jurišić, Žaklina (2014): Hrvatska poljoprivreda u zajedničkoj poljoprivrednoj politici Europske unije: sadašnjost i sutrašnjica, Civitas Crisiensis, Vol. 1(2014), str. 207–221
9. Ljubaj, T., Jež Rogelj, M., Hadelan, L. (2016): Stavovi administracije i poljoprivrednika o institucijskoj potpori ekološkoj poljoprivredi, 51. hrvatski i 11. međunarodni simpozij agronoma, Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zagreb
10. Makarić, M. (2014): Mladi poljoprivrednici u Republici Hrvatskoj, diplomski rad, Agronomski fakultet, Zagreb
11. Mollers, Judith; Zier, P., Buchenrieder, Getrud (2008). Expectations, strategies and prospects offarmers in view of Croatia's pending EU accessions. Entrepreneur, Nov, 2008., http://www.entrepreneur.com/tradejournals/article/print/189928382.htm

12. Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. godinu, NN 19/2018, www.nn.hr , (05.03.2018.)
13. Rupčić, A. (2012): Održivi razvoj ruralnih krajeva, Gospić
14. Sudarić, Tihana, Zmaić, K., Lončarić, R. (2016): Izazovi mladih poljoprivrednika u Republici Hrvatskoj, Zbornik radova 51. hrvatskog i 11. međunarodnog simpozija agronoma/ Pospišil Milan, Vnučec Ivan (ur.), Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet Zagreb, str. 137-141
15. Tomić, F. (2014): Stanje i mjere unapređenja hrvatske poljoprivrede u svjetlu pristupa Europskoj uniji, Civitas Crisiensis, Vol. 1, str. 129 - 142.
16. Turkalj, D, Biloš, A., Kelić, I. (2015): Integration of Croatian farmers in the EU information society, Ekonomski pregled, Hrvatsko društvo ekonomista, Zagreb, str. 41-52
17. Vrkić Dimić, Jasmina (2014): Suvremeni oblici pismenosti, Školski vjesnik, broj 63, str. 381-39
18. Zahrnt, V. (2009): Winners and losers oft he next CAP reform. Vox. Research-based policyanalysis and commentary from leading economists, http://www.voxeu.org/index.php?q=node/3794
19. Zakon o poljoprivredi, NN 30/15, https://zakon.hr/z/232/Zakon-o-poljoprivredi, (05.03.2018.)
20. Zrakić, Magdalena, Hadelan, L, Korlat, Nikolina (2014): Mediji kao sredstvo informiranja poljoprivrednika, Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, broj 4-5, str. 239

Internet stranice:

1. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-631_hr.htm
2. http://struna.ihjj.hr/naziv/anketa/25666/
3. http://struna.ihjj.hr/naziv/intervju/22161/#naziv
4. http://www.apprrr.hr/obrasci-229.aspx
5. *https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/*
6. *https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f4/CroatiaKoprivnica-Krizevci.png*
7. *http://www.apprrr.hr*
8. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f4/CroatiaKoprivnica-Krizevci.png
9. https://www.google.hr/search?biw=1600&bih=794&tbm=isch&sa=1&ei=B7ECWaLLqbP6ASs5aO4Cw&q=dinamika+isplate+2018&oq=dinamika+isplate+2018&gs_l=img.3...11201.13488.0.14279.16.15.0.0.0.0.300.1838.0
10. https://www.apprrr.hr/korisni-dokumenti/

7. **PRILOZI**

Prilog 1:

Anketni upitnik o korištenju agronet-a od strane poljoprivrednika

Prilog 2:

Primjer jedinstvenog zahtjeva

Prilog 3 :

Anketni upitnik o korištenju AGRONET-a od strane donositelja odluka

Prilog 1 . Anketni upitnik

UPITNIK O KORIŠTENJU AGRONET-a OD STRANE POLJOPRIVREDNIKA

Upitnik je anoniman, a rezultati upitnika će se koristiti zbirno, isključivo u znanstveno-istraživačke svrhe. MOLIMO VAS DA PAŽLJIVO PROČITATE SVAKO PITANJE. HVALA.

1. Spol: a) Muško b) Žensko

2. Dob:

a) 18 – 40 godina

b) 40 – 55 godina

c) više od 55 godina

3. Koji je Vaš najviši završeni stupanj obrazovanja? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

a) Osnovna škola

b) Srednja škola

c) Preddiplomski studij

d) Diplomski studij

e) Poslijediplomski studij

4. Veličina vašeg poljoprivrednog gospodarstva? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

a) manje od 1 hektar

b) 1 – 5 hektara

c) 5 – 10 hektara

d) Više od 10 hektara

5. Kojom se granom poljoprivredne proizvodnje bavite na svome imanju? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

a) Stočarstvo

b) Ratarstvo

c) Kombinirano

6. Imate li pristup računalu (kompjuteru) na bilo koji način?

a) Da

b) Ne

7. Znate li se koristiti internetom?

a) Da

b) Ne

8. Jeste li ikada koristili Agronet? (Pod tim se podrazumjeva da li ste ikada bili na Agronetu, bez obzira da li ste sami ili uz pomoć nekoga bilo što radili po Agronetu, recimo nešto čitali ili ispunjavali). AKO JE VAŠ ODGOVOR NE, NASTAVITE OD 22. PITANJA, ODNOSNO NE MORATE ODGOVARATI NA PITANJA IZMEĐU)

a) Da

b) Ne

9. Je li Vam potrebna bilo čija pomoć prilikom korištenja Agroneta?

a) Da

b) Ne

10. U koju svrhu ste koristili Agronet? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

a) Samo sam se registirao i htio vidjeti što ima na toj stranici

b) Za popunjavanje jedinstvenog zahtjeva i/ili za prijavljivanje na neke druge mjere

c) Nešto drugo

11. Koliko često koristite Agronet? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

a) Jednom godišnje

b) Nekoliko puta godišnje

c) Po potrebi

12. Znate li SAMI (BEZ IČIJE POMOĆI) ispuniti jedinstveni zahtjev na Agronetu?

a) Da

b) Ne

13. Koliko često koristite Agronet za pregledavanje vlastitih podataka iz Upisnika poljoprivrednih gospodarstava? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

a) Često

b) Ponekad

c) Nikad

d) Nisam znao/znala da to postoji na Agronet-u

14. Koliko često koristite Agronet za pregledavanje vlastitih podataka iz Upisnika poljoprivrednih gospodarstava? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

e) Često

f) Ponekad

g) Nikad

h) Nisam znao/znala da to postoji na Agronet-u

15. Koliko često koristite Agronet u svrhu pregledavanje propisa vezanih za ostvarivanje prava na potporu? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

a) Često

b) Ponekad

c) Nikad

d) Nisam znao/znala da to postoji na Agronet-u

16. Koliko često koristite Agronet u svrhu slanja zahtjeva za uvozne i izvozne dozvole? (ZAOKRUŽITI SAMO JEDAN ODGOVOR)

a) Često

b) Ponekad

c) Nikad

d) Nisam znao/znala da to postoji na Agronet-u

17. Sadrži li Agronet sve informacije koji su Vam potrebni?

a) Da

b) Ne

18. Jesu li podaci na Agronetu korisni za vaše poslovanje?

a) Da

b) Ne

19. Omogućuje li Agronet kontrolu vaših vlastitih podataka iz upisnika poljoprivrednog gospodarstva?

a) Da

b) Ne

20. Smatrate li da je Agronet aplikacija jednostavna za korištenje?

a) Da

b) Ne

21. Jeste li općenito zadovoljni Agronetom?

a) Da

b) Ne

22. Ukoliko će se početi naplaćivati usluge referenta za ispunjavanje jedinstvenog zahtjeva, jeste li spremni platiti uslugu?

a) Da

b) Ne

23. Kako bi ocjenili pomoć referenta županije u pogledu brzine dobivanja potrebnih informacija?

a) Jako dobra

b) Zadovoljavajuća

c) Nedovoljna

24. Kako bi ocjenili pomoć referenta županije u pogledu kvalitete dobivenih informacija?

a) Jako dobra

b) Zadovoljavajuća

c) Nedovoljna

25. Kako bi ocjenili kvalitetu komunikacije sa referentom županije?

a) Jako dobra

b) Zadovoljavajuća

c) Nedovoljna

26. Slažete li se da je Europska unija donijela lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu hrvatskim poljoprivrednicima?

a) Da

b) Ne

27. Gdje se NAJVIŠE informirate o propisima vezanih uz ostvarivanje prava na potporu? (Zaokružiti samo jedan odgovor)

a) Kroz Agronet

b) Na internetu

c) Kod referenta u APPRRR

d) Kod savjetodavca iz Savjetodavne službe

e) U poljoprivrednoj udruzi

f) Negdje drugdje

28. Jeste li upoznati sa sustavom ARKOD-a?

a) Da

b) Djelomično

c) Ne

29. Jeste li se prijavljivali/ili se prijavljujete na mjere ruralnog razvoja?

a) Da

b) Ne

30. Smatrate li da Hrvatska poljoprivreda ide u dobrom smjeru?

a) Da

b) Ne

31. Jeste li zadovoljni visinom poticaja koje dobivate (ili ćete dobivati) s obzirom na trud i rad koje ulažete na vašem OPG-u (tvrtki)?

a) Da

b) Ne

32. Jeste li zadovoljni brzinom isplate dobivenih poticaja?

a) Da

b) Ne

Prilog 2 .PrimjerJedinstvenog zahtjeva

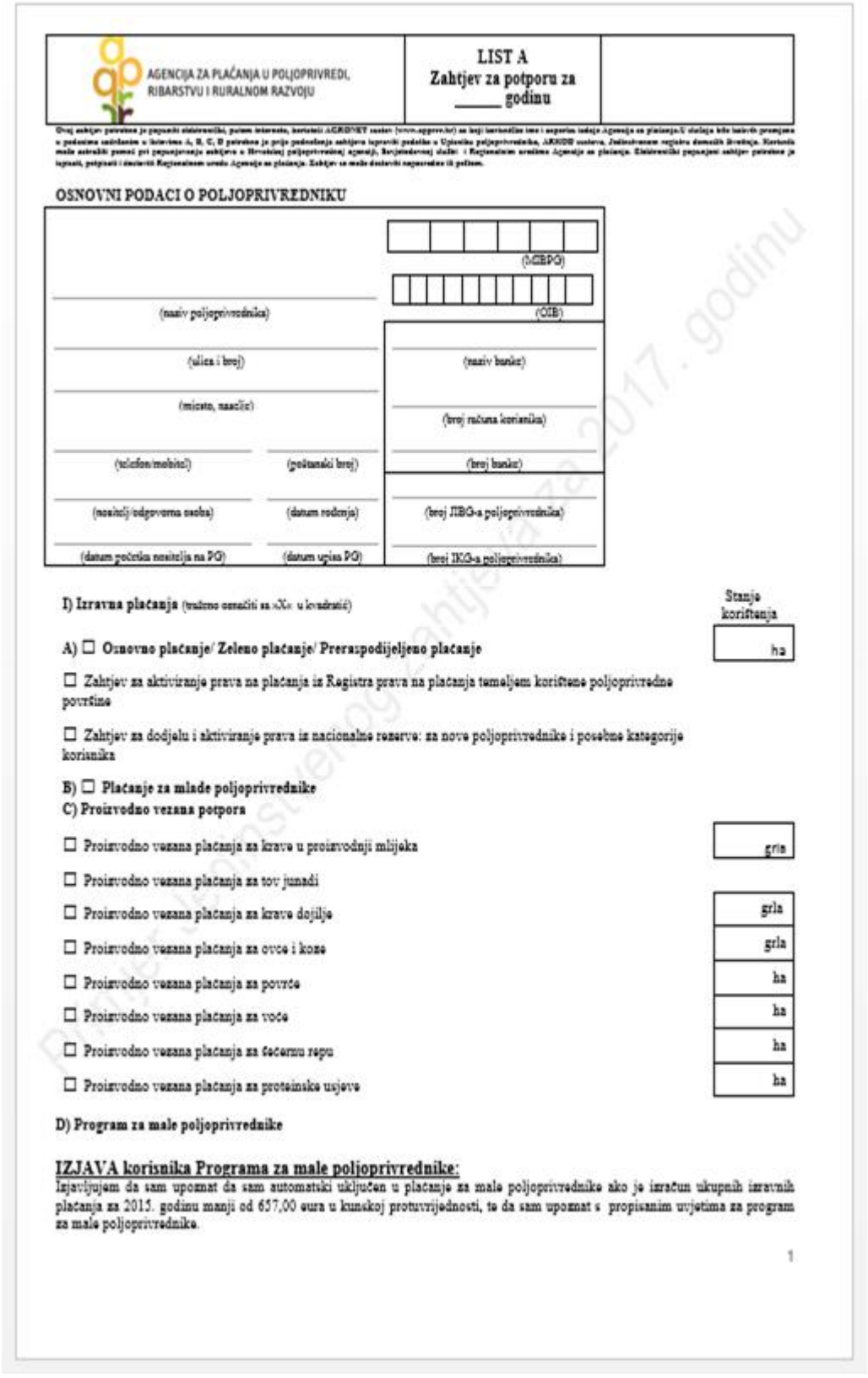

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

LIST A
Zahtjev za potporu za _____ godinu

OSNOVNI PODACI O POLJOPRIVREDNIKU

(MIBPG)

(naziv poljoprivrednika) (OIB)

(ulica i broj) (naziv banke)

(mjesto, naselje) (broj računa korisnika)

(telefon/mobitel) (poštanski broj) (broj banke)

(nositelj/odgovorna osoba) (datum rođenja) (broj JIBG-a poljoprivrednika)

(datum početka nositelja na PG) (datum upisa PG) (broj IKG-a poljoprivrednika)

I) Izravna plaćanja (traženo označiti sa »X« u kvadratić)

Stanje korištenja

A) ☐ Osnovno plaćanje/ Zeleno plaćanje/ Preraspodijeljeno plaćanje ha

☐ Zahtjev za aktiviranje prava na plaćanja iz Registra prava na plaćanja temeljem korištene poljoprivredne površine

☐ Zahtjev za dodjelu i aktiviranje prava iz nacionalne rezerve: za nove poljoprivrednike i posebne kategorije korisnika

B) ☐ Plaćanje za mlade poljoprivrednike

C) Proizvodno vezana potpora

☐ Proizvodno vezana plaćanja za krave u proizvodnji mlijeka grla

☐ Proizvodno vezana plaćanja za tov junadi

☐ Proizvodno vezana plaćanja za krave dojilje grla

☐ Proizvodno vezana plaćanja za ovce i koze grla

☐ Proizvodno vezana plaćanja za povrće ha

☐ Proizvodno vezana plaćanja za voće ha

☐ Proizvodno vezana plaćanja za šećernu repu ha

☐ Proizvodno vezana plaćanja za proteinske usjeve ha

D) Program za male poljoprivrednike

IZJAVA korisnika Programa za male poljoprivrednike:

Izjavljujem da sam upoznat da sam automatski uključen u plaćanje za male poljoprivrednike ako je iznos ukupnih izravnih plaćanja za 2015. godinu manji od 657,00 eura u kunskoj protuvrijednosti, te da sam upoznat s propisanim uvjetima za program za male poljoprivrednike.

1

Slika 7: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu, izvor: APPRRR

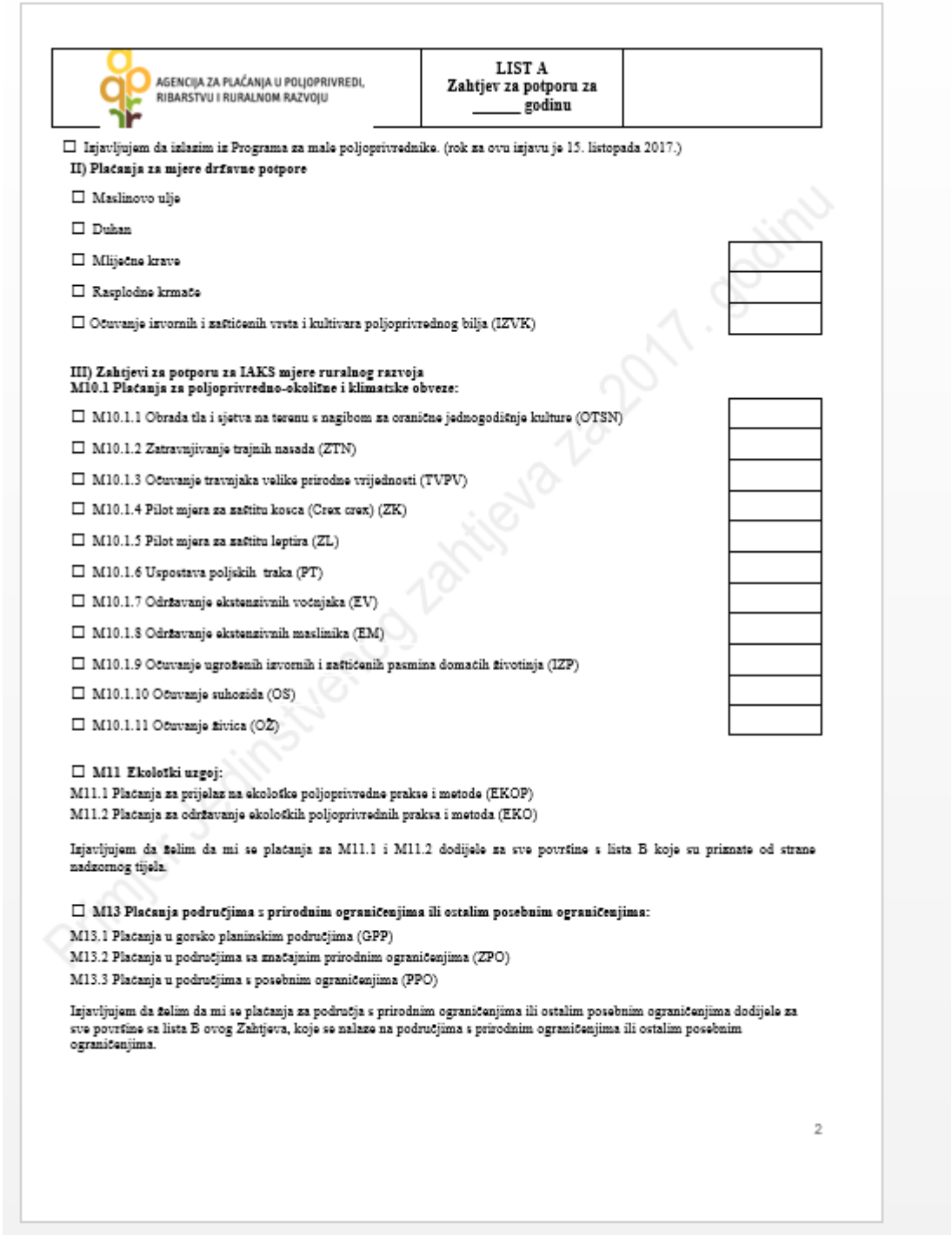

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

LIST A
Zahtjev za potporu za _____ godinu

☐ Izjavljujem da izlazim iz Programa za male poljoprivrednike. (rok za ovu izjavu je 15. listopada 2017.)

II) Plaćanja za mjere državne potpore

☐ Maslinovo ulje

☐ Duhan

☐ Mliječne krave

☐ Rasplodne krmače

☐ Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja (IZVK)

III) Zahtjevi za potporu za IAKS mjere ruralnog razvoja
M10.1 Plaćanja za poljoprivredno-okolišne i klimatske obveze:

☐ M10.1.1 Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture (OTSN)

☐ M10.1.2 Zatravnjivanje trajnih nasada (ZTN)

☐ M10.1.3 Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)

☐ M10.1.4 Pilot mjera za zaštitu kosca (Crex crex) (ZK)

☐ M10.1.5 Pilot mjera za zaštitu leptira (ZL)

☐ M10.1.6 Uspostava poljskih traka (PT)

☐ M10.1.7 Održavanje ekstenzivnih voćnjaka (EV)

☐ M10.1.8 Održavanje ekstenzivnih maslinika (EM)

☐ M10.1.9 Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja (IZP)

☐ M10.1.10 Očuvanje suhozida (OS)

☐ M10.1.11 Očuvanje živica (OŽ)

☐ **M11 Ekološki uzgoj:**

M11.1 Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode (EKOP)

M11.2 Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksa i metoda (EKO)

Izjavljujem da želim da mi se plaćanja za M11.1 i M11.2 dodijele za sve površine s lista B koje su priznate od strane nadzornog tijela.

☐ **M13 Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima:**

M13.1 Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP)

M13.2 Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO)

M13.3 Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO)

Izjavljujem da želim da mi se plaćanja za područja s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima dodijele za sve površine sa lista B ovog Zahtjeva, koje se nalaze na područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima.

2

Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu

Slika 8: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu, izvor: APPRRR

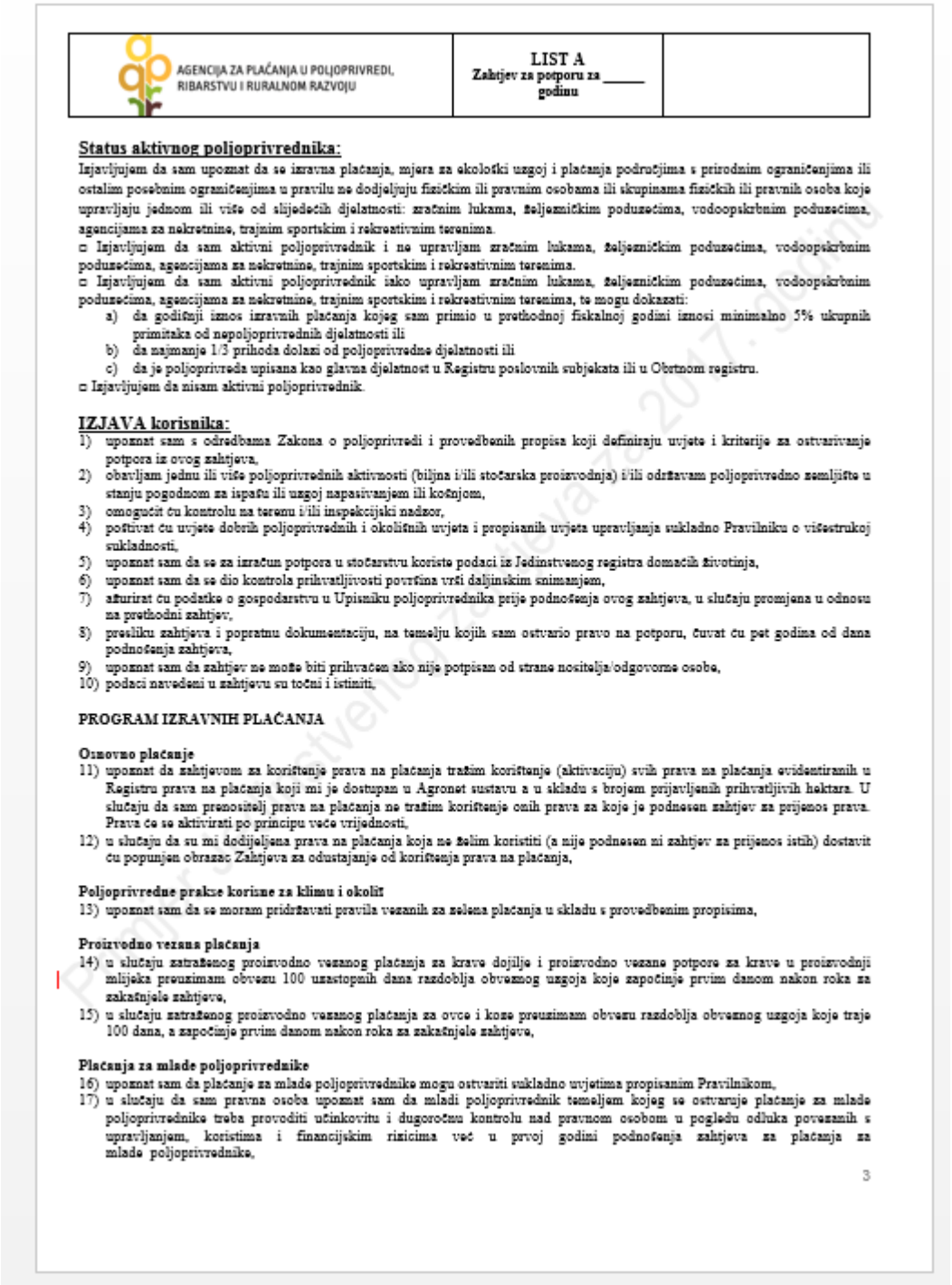

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

LIST A
Zahtjev za potporu za _____ godinu

Status aktivnog poljoprivrednika:

Izjavljujem da sam upoznat da se izravna plaćanja, mjera za ekološki uzgoj i plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima u pravilu ne dodjeljuju fizičkim ili pravnim osobama ili skupinama fizičkih ili pravnih osoba koje upravljaju jednom ili više od slijedećih djelatnosti: zračnim lukama, željezničkim poduzećima, vodoopskrbnim poduzećima, agencijama za nekretnine, trajnim sportskim i rekreativnim terenima.

☐ Izjavljujem da sam aktivni poljoprivrednik i ne upravljam zračnim lukama, željezničkim poduzećima, vodoopskrbnim poduzećima, agencijama za nekretnine, trajnim sportskim i rekreativnim terenima.

☐ Izjavljujem da sam aktivni poljoprivrednik iako upravljam zračnim lukama, željezničkim poduzećima, vodoopskrbnim poduzećima, agencijama za nekretnine, trajnim sportskim i rekreativnim terenima, te mogu dokazati:

a) da godišnji iznos izravnih plaćanja kojeg sam primio u prethodnoj fiskalnoj godini iznosi minimalno 5% ukupnih primitaka od nepoljoprivrednih djelatnosti ili
b) da najmanje 1/3 prihoda dolazi od poljoprivredne djelatnosti ili
c) da je poljoprivreda upisana kao glavna djelatnost u Registru poslovnih subjekata ili u Obrtnom registru.

☐ Izjavljujem da nisam aktivni poljoprivrednik.

IZJAVA korisnika:

1) upoznat sam s odredbama Zakona o poljoprivredi i provedbenih propisa koji definiraju uvjete i kriterije za ostvarivanje potpora iz ovog zahtjeva,
2) obavljam jednu ili više poljoprivrednih aktivnosti (biljna i/ili stočarska proizvodnja) i/ili održavam poljoprivredno zemljište u stanju pogodnom za ispašu ili uzgoj napasivanjem ili košnjom,
3) omogućit ću kontrolu na terenu i/ili inspekcijski nadzor,
4) poštivat ću uvjete dobrih poljoprivrednih i okolišnih uvjeta i propisanih uvjeta upravljanja sukladno Pravilniku o višestrukoj sukladnosti,
5) upoznat sam da se za izračun potpora u stočarstvu koriste podaci iz Jedinstvenog registra domaćih životinja,
6) upoznat sam da se dio kontrola prihvatljivosti površina vrši daljinskim snimanjem,
7) ažurirat ću podatke o gospodarstvu u Upisniku poljoprivrednika prije podnošenja ovog zahtjeva, u slučaju promjena u odnosu na prethodni zahtjev,
8) presliku zahtjeva i popratnu dokumentaciju, na temelju kojih sam ostvario pravo na potporu, čuvat ću pet godina od dana podnošenja zahtjeva,
9) upoznat sam da zahtjev ne može biti prihvaćen ako nije potpisan od strane nositelja/odgovorne osobe,
10) podaci navedeni u zahtjevu su točni i istiniti.

PROGRAM IZRAVNIH PLAĆANJA

Osnovno plaćanje

11) upoznat da zahtjevom za korištenje prava na plaćanja tražim korištenje (aktivaciju) svih prava na plaćanja evidentiranih u Registru prava na plaćanja koji mi je dostupan u Agronet sustavu a u skladu s brojem prijavljenih prihvatljivih hektara. U slučaju da sam prenositelj prava na plaćanja ne tražim korištenje onih prava za koje je podnesen zahtjev za prijenos prava. Prava će se aktivirati po principu veće vrijednosti,
12) u slučaju da su mi dodijeljena prava na plaćanja koja ne želim koristiti (a nije podnesen ni zahtjev za prijenos istih) dostavit ću popunjen obrazac Zahtjeva za odustajanje od korištenja prava na plaćanja,

Poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš

13) upoznat sam da se moram pridržavati pravila vezanih za zelena plaćanja u skladu s provedbenim propisima,

Proizvodno vezana plaćanja

14) u slučaju zatraženog proizvodno vezanog plaćanja za krave dojilje i proizvodno vezane potpore za krave u proizvodnji mlijeka preuzimam obvezu 100 uzastopnih dana razdoblja obveznog uzgoja koje započinje prvim danom nakon roka za zakašnjele zahtjeve,
15) u slučaju zatraženog proizvodno vezanog plaćanja za ovce i koze preuzimam obvezu razdoblja obveznog uzgoja koje traje 100 dana, a započinje prvim danom nakon roka za zakašnjele zahtjeve,

Plaćanja za mlade poljoprivrednike

16) upoznat sam da plaćanje za mlade poljoprivrednike mogu ostvariti sukladno uvjetima propisanim Pravilnikom,
17) u slučaju da sam pravna osoba upoznat sam da mladi poljoprivrednik temeljem kojeg se ostvaruje plaćanje za mlade poljoprivrednike treba provoditi učinkovitu i dugoročnu kontrolu nad pravnom osobom u pogledu odluka povezanih s upravljanjem, koristima i financijskim rizicima već u prvoj godini podnošenja zahtjeva za plaćanja za mlade poljoprivrednike.

3

Slika 9: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu, izvor: APPRRR

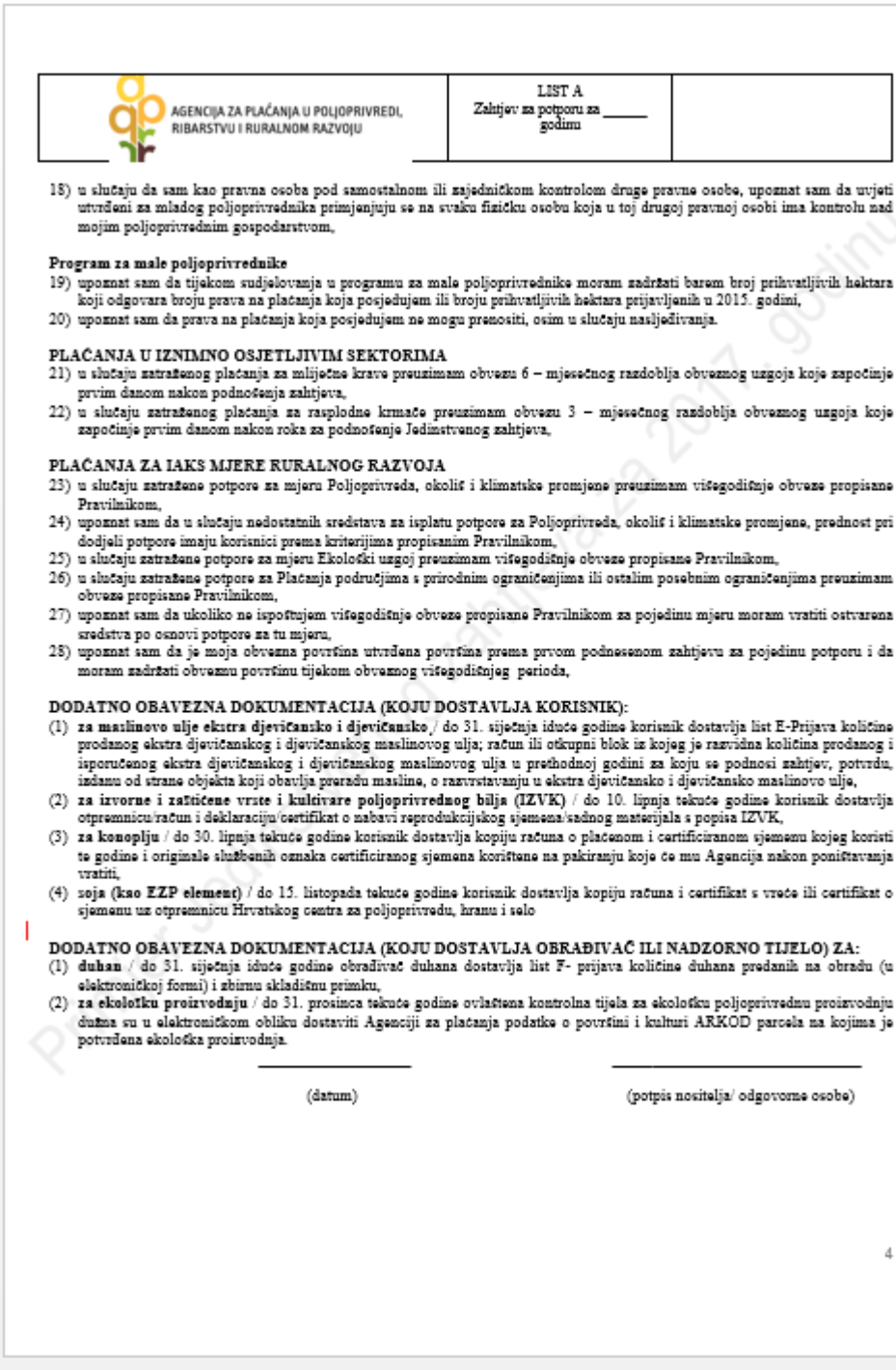

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

LIST A
Zahtjev za potporu za _____ godinu

18) u slučaju da sam kao pravna osoba pod samostalnom ili zajedničkom kontrolom druge pravne osobe, upoznat sam da uvjeti utvrđeni za mladog poljoprivrednika primjenjuju se na svaku fizičku osobu koja u toj drugoj pravnoj osobi ima kontrolu nad mojim poljoprivrednim gospodarstvom,

Program za male poljoprivrednike

19) upoznat sam da tijekom sudjelovanja u programu za male poljoprivrednike moram zadržati barem broj prihvatljivih hektara koji odgovara broju prava na plaćanja koja posjedujem ili broju prihvatljivih hektara prijavljenih u 2015. godini,
20) upoznat sam da prava na plaćanja koja posjedujem ne mogu prenositi, osim u slučaju nasljeđivanja.

PLAĆANJA U IZNIMNO OSJETLJIVIM SEKTORIMA

21) u slučaju zatraženog plaćanja za mliječne krave preuzimam obvezu 6 – mjesečnog razdoblja obveznog uzgoja koje započinje prvim danom nakon podnošenja zahtjeva,
22) u slučaju zatraženog plaćanja za rasplodne krmače preuzimam obvezu 3 – mjesečnog razdoblja obveznog uzgoja koje započinje prvim danom nakon roka za podnošenje Jedinstvenog zahtjeva,

PLAĆANJA ZA IAKS MJERE RURALNOG RAZVOJA

23) u slučaju zatražene potpore za mjeru Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene preuzimam višegodišnje obveze propisane Pravilnikom,
24) upoznat sam da u slučaju nedostatnih sredstava za isplatu potpore za Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, prednost pri dodjeli potpore imaju korisnici prema kriterijima propisanim Pravilnikom,
25) u slučaju zatražene potpore za mjeru Ekološki uzgoj preuzimam višegodišnje obveze propisane Pravilnikom,
26) u slučaju zatražene potpore za Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima preuzimam obveze propisane Pravilnikom,
27) upoznat sam da ukoliko ne ispoštujem višegodišnje obveze propisane Pravilnikom za pojedinu mjeru moram vratiti ostvarena sredstva po osnovi potpore za tu mjeru,
28) upoznat sam da je moja obvezna površina utvrđena površina prema prvom podnesenom zahtjevu za pojedinu potporu i da moram zadržati obveznu površinu tijekom obveznog višegodišnjeg perioda,

DODATNO OBAVEZNA DOKUMENTACIJA (KOJU DOSTAVLJA KORISNIK):

(1) **za maslinovo ulje ekstra djevičansko i djevičansko** / do 31. siječnja iduće godine korisnik dostavlja list E-Prijava količine prodanog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja; račun ili otkupni blok iz kojeg je razvidna količina prodanog i isporučenog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja u prethodnoj godini za koju se podnosi zahtjev, potvrdu, izdanu od strane objekta koji obavlja preradu masline, o razvrstavanju u ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje,
(2) **za izvorne i zaštićene vrste i kultivare poljoprivrednog bilja (IZVK)** / do 10. lipnja tekuće godine korisnik dostavlja otpremnicu/račun i deklaraciju/certifikat o nabavi reprodukcijskog sjemena/sadnog materijala s popisa IZVK,
(3) **za konoplju** / do 30. lipnja tekuće godine korisnik dostavlja kopiju računa o plaćenom i certificiranom sjemenu kojeg koristi te godine i originale službenih oznaka certificiranog sjemena korištene na pakiranju koje će mu Agencija nakon poništavanja vratiti,
(4) **soja (kao EZP element)** / do 15. listopada tekuće godine korisnik dostavlja kopiju računa i certifikat s vrećе ili certifikat o sjemenu uz otpremnicu Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo

DODATNO OBAVEZNA DOKUMENTACIJA (KOJU DOSTAVLJA OBRAĐIVAČ ILI NADZORNO TIJELO) ZA:

(1) **duhan** / do 31. siječnja iduće godine obrađivač duhana dostavlja list F- prijava količine duhana predanih na obradu (u elektroničkoj formi) i zbirnu skladišnu primku,
(2) **za ekološku proizvodnju** / do 31. prosinca tekuće godine ovlaštena kontrolna tijela za ekološku poljoprivrednu proizvodnju dužna su u elektroničkom obliku dostaviti Agenciji za plaćanja podatke o površini i kulturi ARKOD parcela na kojima je potvrđena ekološka proizvodnja.

_____ (datum)

_____ (potpis nositelja/ odgovorne osobe)

4

Slika 10: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu, izvor: APPRRR

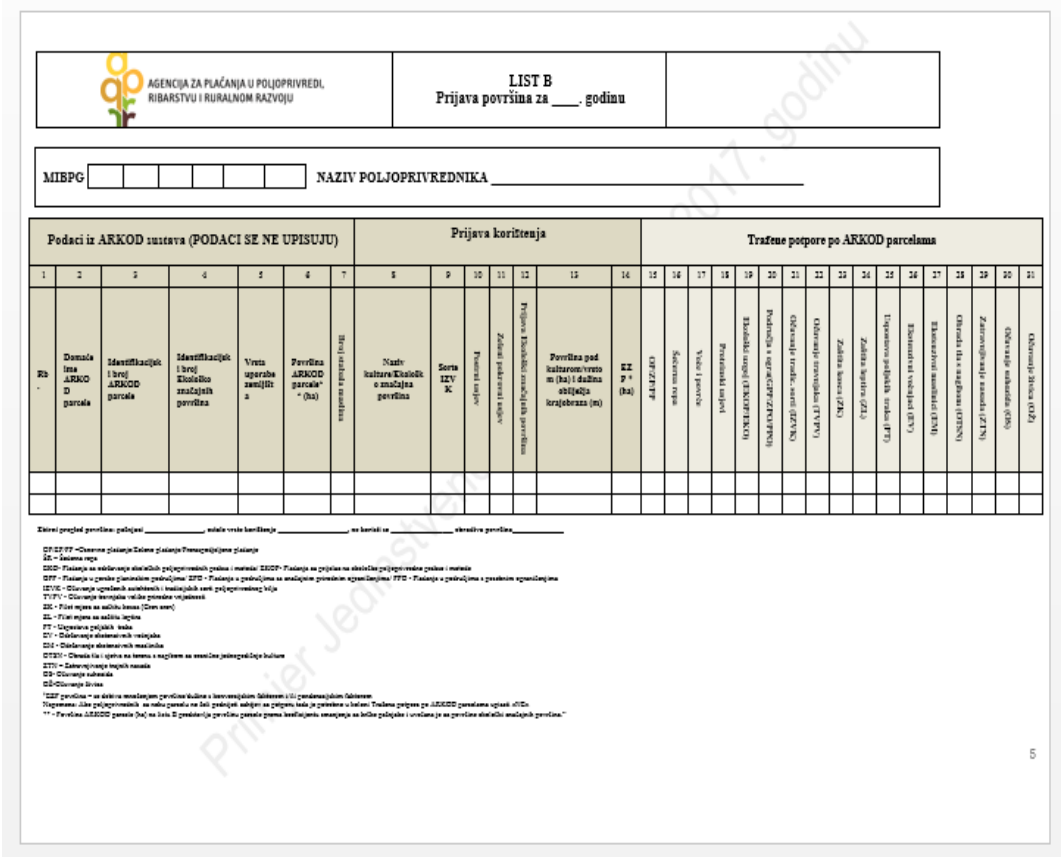

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

LIST B
Prijava površina za ___. godinu

MIBPG | | | | | | | NAZIV POLJOPRIVREDNIKA _____

Podaci iz ARKOD sustava (PODACI SE NE UPISUJU)							Prijava korištenja							Tražene potpore po ARKOD parcelama															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Rb.	Domaća šifra ARKOD parcele	Identifikacijski broj ARKOD parcele	Identifikacijski broj Ekološko značajnih površina	Vrsta uporabe zemljišta	Površina ARKOD parcele* ** (ha)	Broj zahtjeva uvođenje	Naziv kulture/Ekološko značajna površina	Sorta IZVK	Pomoć za sjeme	Zahtjev prijavom usjeva	Prijava Ekološko značajne površine	Površina pod kulturom/vrstom (ha) i dužina obilježja krajobraza (m)	EZ P * (ha)	AEZ FFP	Šećerna repa	Voće i grožđe	Povrtarske usjeve	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)	Ekološke površine (EKOLOPP)

Ključni pregled površina: poljoprivredna _____, oranje vrste korištenja _____ na kartici se _____ ekvivalent površina_____

OP-SZ-PP –Osnovno plaćanje-Zelena plaćanja-Preraspodjeljeno plaćanje
ŠR – Šećerna repa
EKO - Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksa i metoda/ EKOP- Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode
OPP – Plaćanja u ovisno planiranim godišnjima/ EPP – Plaćanja u povezanima za smanjenje prirodnim ograničenjima/ PPO - Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima
IZVK – Očuvanje ugroženih autohtonih i tradicijskih sort poljoprivrednog bilja
TVPV – Očuvanje izvornih vrsta gospodarskih životinja
RK – Pčel mjera za održivu biomasu [Crvena sort]
RL – Pčel mjera za održivu lignina
PT – Ungrađena poljskih traka
EV – Održavanje ekstenzivnih vrsta
OM – Održavanje ekstenzivnih maslinika
OTZN – Obrada tla i sjetva na travnu s negativnim za stanište jednogodišnje kulture
ZTN – Zatravljivanje trajnih nasada
OS – Očuvanje suhozida
OŽ–Očuvanje živice

*EZP površina – se dobiva množenjem površine čistine s konverzijskim faktorom ili ponderiranjem faktorom.
Napomena: Ako poljoprivrednik na neku parcelu ne želi podnijeti zahtjev za potporu tada je potrebno u koloni Tražena potpora upisati «NE»
** - Površina ARKOD parcele (ha) na bazi II preciznije površine parcele prema konfiguraciji omogućuje za bolje poljoprivredno i ovisnosti je za površine ekološki značajnih površina."

5

Primjer Jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu

Slika 11: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu, izvor: APPRRR

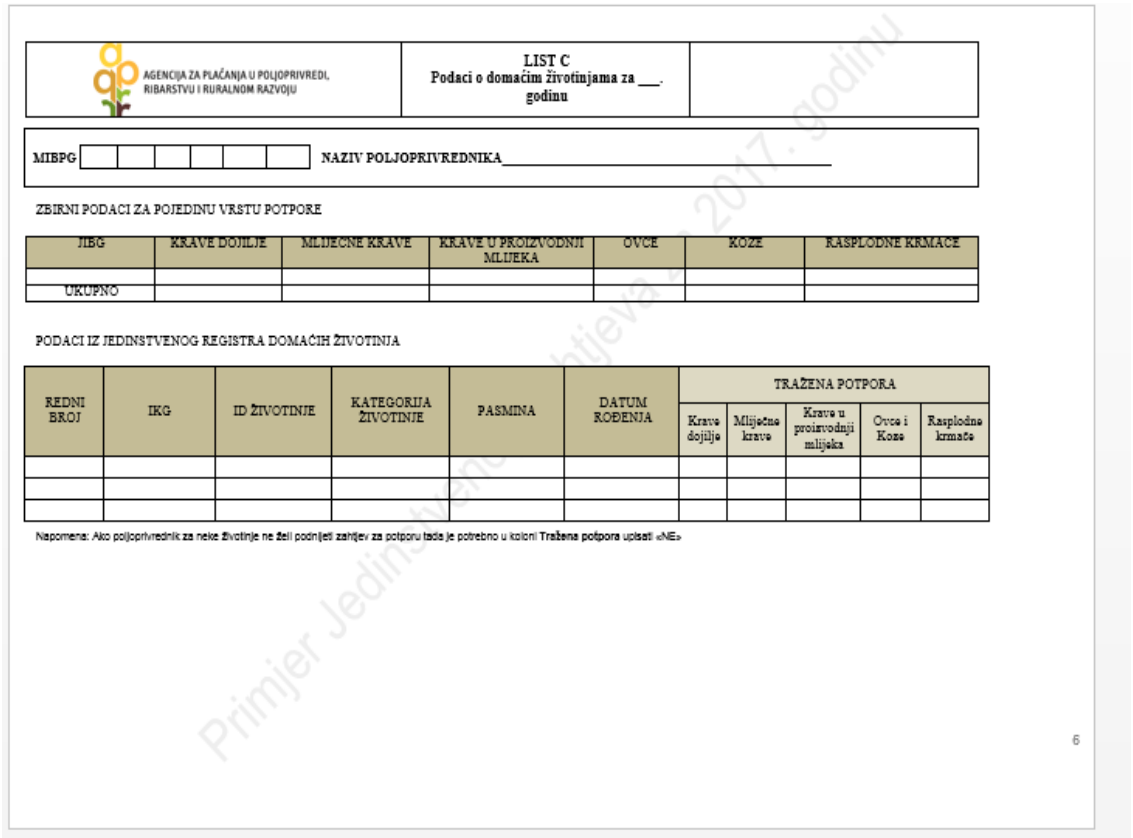

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

LIST C
Podaci o domaćim životinjama za ___. godinu

MIBPG | | | | | | | NAZIV POLJOPRIVREDNIKA_____

ZBIRNI PODACI ZA POJEDINU VRSTU POTPORE

JIBG	KRAVE DOJILJE	MLIJEČNE KRAVE	KRAVE U PROIZVODNJI MLIJEKA	OVCE	KOZE	RASPLODNE KRMAČE
UKUPNO						

PODACI IZ JEDINSTVENOG REGISTRA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

REDNI BROJ	IKG	ID ŽIVOTINJE	KATEGORIJA ŽIVOTINJE	PASMINA	DATUM ROĐENJA	TRAŽENA POTPORA				
						Krave dojilje	Mliječne krave	Krave u proizvodnji mlijeka	Ovce i Koze	Rasplodne krmače

Napomena: Ako poljoprivrednik za neke životinje ne želi podnijeti zahtjev za potporu tada je potrebno u koloni Tražena potpora upisati «NE»

6

Primjer Jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu

Slika 12: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu, izvor: APPRRR

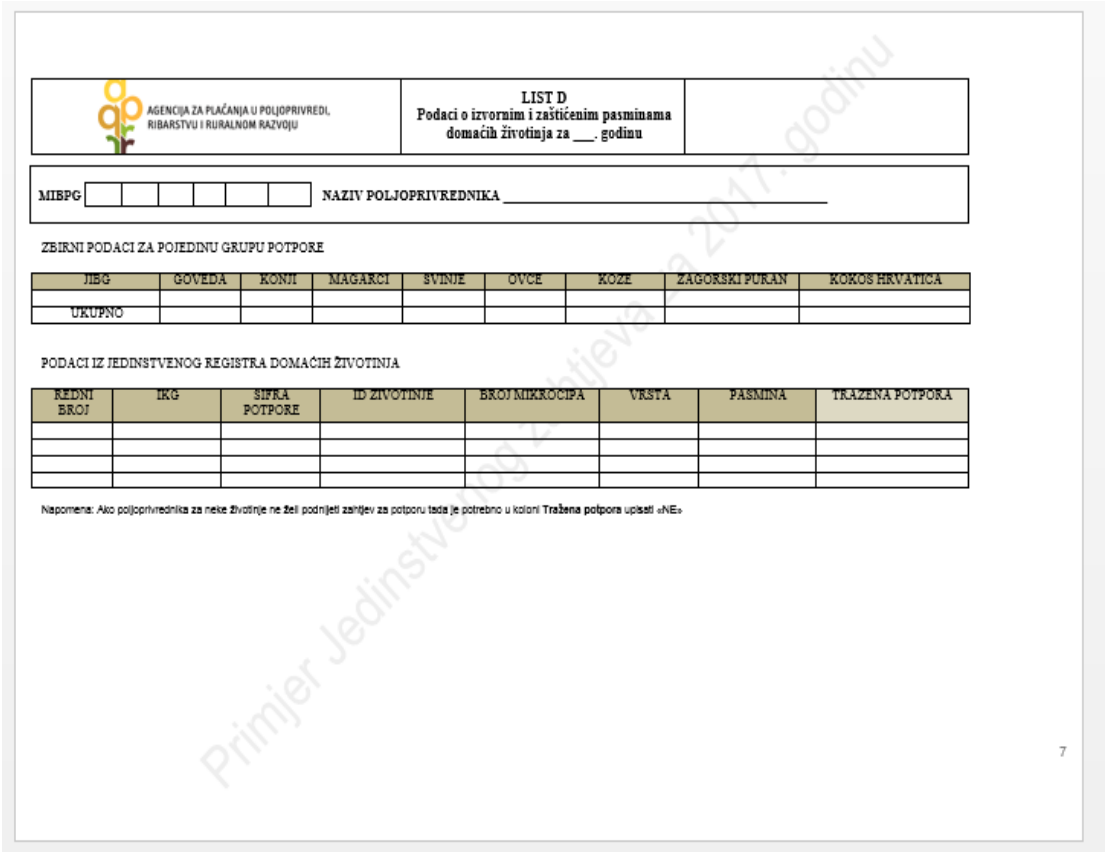

AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU

LIST D
Podaci o izvornim i zaštićenim pasminama domaćih životinja za ___. godinu

MIBPG | | | | | | | **NAZIV POLJOPRIVREDNIKA** _____

ZBIRNI PODACI ZA POJEDINU GRUPU POTPORE

JIBG	GOVEDA	KONJI	MAGARCI	SVINJE	OVCE	KOZE	ZAGORSKI PURAN	KOKOS HRVATICA
UKUPNO								

PODACI IZ JEDINSTVENOG REGISTRA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

REDNI BROJ	IKG	ŠIFRA POTPORE	ID ŽIVOTINJE	BROJ MIKROČIPA	VRSTA	PASMINA	TRAŽENA POTPORA

Napomena: Ako poljoprivrednika za neke životinje ne želi podnijeti zahtjev za potporu tada je potrebno u koloni **Tražena potpora** upisati «NE»

Primjer Jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu

7

Slika 13: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2017. godinu, izvor: APPRRR

Prilog 3:

INTERVJU O KORIŠTENJU AGRONET-A OD STRANE DONOSITELJA ODLUKA

1. Koliko puta se mijenjao AGRONET od akreditacije APPRRR i kako su poljoprivrednici o tim promjenama bili obavještavani?
2. Jesu li podaci na AGRONET- u korisni za Vaše poslovanje i što bi se još kroz budućnost moglo mijenjati u svezi s tim?
3. Od anketiranih poljoprivrednika u Koprivničko-križevačkoj županiji, samo njih 22,86% se prijavljuje na mjere ruralnog razvoja, smatrate li da je problem u nedovoljnoj informiranosti poljoprivrednika ili možda nedostatku obrazovanja poljoprivrednika ili nešto drugo?
4. Koji je razlog da još uvijek ima velik broj registriranih gospodarstava za koje nema evidentiran podatak o završenom obrazovanju nositelja gospodarstva?

Što mislite koji je to postotak?

Postoji li mogućnost da se putem AGRONET-a prikupe dodatni podaci o završenom obrazovanju nositelja gospodarstva koji nedostaju u evidenciji?

5. Smatrate li da je AGRONET jednostavan za korištenje i zašto? Što mislite, u kojem postotku poljoprivrednici SAMOSTALNO koriste AGRONET (0-100%):

- Za popunjavanje jedinstvenog zahtjeva za plaćanje
- Pregledavanje propisa
- Za slanje zahtjeva za uvozne i izvozne dozvole u elektroničkom obliku

Što mislite u koju svrhu poljoprivrednici još koriste AGRONET

6. Mislite li da AGRONET sadrži sve informacije koje su potrebne poljoprivrednicima? Čime bi još nadopunili AGRONET aplikaciju?
7. Što mislite, jesu li poljoprivrednici općenito zadovoljni radom referenta APPRRR u svojoj županiji i što mislite u kojem postotku vezano uz:

a) Brzinu dobivanja potrebnih informacija (0 – 100%)

b) Kvalitetu dobivanja potrebnih informacija (0 – 100%)

c) Kvalitetu komunikacije sa referentom županije? (0 – 100%)

8. Znamo da su usluge koje nudi APPRRR prema pravilima EU besplatne, međutim 54,54% ispitanih poljoprivrednika u Koprivničko-križevačkoj županiji spremno je platiti uslugu referenta za ispunjavanje jedinstvenog zahtjeva unatoč gospodarskoj krizi odnosno niskim i nesigurnim osobnim dohocima. Kako komentirate taj podatak?

9. Čak 72,7% ispitanih poljoprivrednika u Koprivničko-križevačkoj županiji nije znalo da putem aplikacije AGRONET postoji mogućnost pregledavanja propisa vezanih uz ostvarivanja prava na potporu te čak 66,7% nije znalo za mogućnost slanja zahtjeva za uvozne i izvozne dozvole u elektroničkom obliku.
Kako komentirate ovu (ne)informiranost i (ne)razumijevanje poljoprivrednika same aplikacije AGRONET-a?

10. Koji je Vaš prijedlog za poboljšanje informatičke pismenosti poljoprivrednika? Nudite li kakvo rješenje u obliku edukacije poljoprivrednika ili referenta za bolje korištenje AGRONET-a?

11. Slažete li se da je EU donijela lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu hrvatskim poljoprivrednicima?

12. I za kraj, smatrate li da hrvatska poljoprivreda ide u dobrom smjeru?

POPIS KRATICA

APPRRR – Agencija za plaćanja u poljoprivredi ribarstvu i ruralnom razvoju

AGRONET - elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi

ARKOD - nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, odnosno evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj.

JZ – Jedinstveni zahtjev

EAFRD – Fond za poljoprivredu i ruralni razvoj

ZPP – Zajednička poljoprivredna politika

OPG – obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

PG – poljoprivredno gospodarstvo

EU – Europska unija

RH - Republika Hrvatska

EU – Europska unija

kn- kuna (valuta)

ha – hektar

SSS – srednja stručna sprema

VŠS – viša školska sprema

VSS – visoka stručna sprema

OŠ – osnovna škola

ANALIZA KORIŠTENJA AGRONET APLIKACIJE U KOPRIVNIČKO–KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI

SAŽETAK

Predmet ovog rada je analiza korištenja AGRONET aplikacije u Koprivničko-križevačko županiji. Anketiranjem poljoprivrednika te donositelja odluka s druge strane cilj je donijeti zaključak doprinosi li AGRONET poljoprivrednicima i donositeljima odluka u njihovom radu. Također je cilj, s obzirom na dobivene rezultate, utvrditi kako i na koji način se aplikacija može poboljšati kako bi bila korisnija i učinkovitija za sve korisnike.

Za potrebe ovog rada koristila se anketa kao metoda rada. Istraživanje je provedeno na 70 nositelja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava različitog spola, dobi i završenog obrazovanja, a autorica je najveći interes usmjerila na to koliko su zapravo poljoprivrednici samostalno spremni od kuće bez pomoći savjetnika ispuniti Jedinstveni zahtjev. Također se za potrebe ovog istraživanja koristio i intervju koji je proveden na uzorku od pet donositelja odluka. Rezultati su obrađeni odgovarajućim matematičko–statističkim metodama u programu MS Office – Excel. Podaci ankete prikazani su pomoću tablica i grafikona.

Istraživanjem se došlo do podatka da gotovo polovica ispitanih ne treba pomoć kod korištenja AGRONET aplikacije te samostalno ispunjavaju i izrađuju zahtjev za prijavu potpore. Navedenim se odbacuje hipoteza kojom se pretpostavljalo da samo 30% poljoprivrednika smatra korištenje aplikacije jednostavnim te da više od 90% poljoprivrednika treba pomoć kod ispunjavanje zahtjeva kroz AGRONET aplikaciju. Prema tome možemo zaključiti kako je većina ispitanih poljoprivrednika informatički pismena, a samim tim i spremnija na daljnje korištenje informatičkih mogućnosti u svom poslovanju.

Ključne riječi:AGRONET, poljoprivrednici, jedinstveni zahtjev, anketa, intervju

ANALYSIS OF USE OF AGRONET APPLICATIONS IN KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA COUNTY

SUMMARY

Subject of this study is analysis of the use of AGRONET application in Koprivničko-križevačka County. The goal is to conclude whether AGRONET contributes to farmers and decision makers by surveying the farmers and decision makers on the other hand. It is also the goal, according to results, to determine how the application can be improved so that it can be useful and effective for all users.

For the purpose of this study, questionnaire was used as a method of work. The study was conducted on 70 owners of family farms of different sex, age and completed education, and the author focused most on how far farmers are self-prepared from home without the help of counselors to fulfill the Unique Requirement.

For the purposes in this research, was also used an interview conducted on a sample of five decision makers. The results are processed using appropriate mathematical-statistical methods in MS Office - Excel. Survey data is presented using tables and charts.

This research has showed that almost half of the respondents did not need help with the use of the AGRONET application, and independently completed and filed a support application. The above hypothesis is rejected as suggesting that only 30% of farmers consider the use of the application as simple and that more than 90% of the farmers need assistance in meeting the requirements through the AGRONET application. Accordingly, we can conclude that most of the surveyed farmers are computer literate, and are therefore more willing to further use IT opportunities in their business.

Key words : AGRONET, Farmers, Single Request, Questionnaire, Interview

ŽIVOTOPIS

Ana Horvat rođena je 29. travnja 1990. u Koprivnici.

Osnovnu školu pohađa u Koprivničkom Ivancu gdje živi s obitelji, nakon čega školovanje nastavlja u Koprivnici. Godine 2008. uspješno završava opću gimnaziju u Koprivnici i upisuje Stručni studij *Poljoprivreda* na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima, smjer bilinogojstvo.

Godine 2013. uspješno završava trogodišnji studij gdje stječe zvanje inženjerka poljoprivrede (bacc.ing.agr.). Nadogradnju stručnoga znanja stječe upisujući na istom Učilištu Specijalistički diplomski stručni studij *Poljoprivreda*, smjer *Održiva i ekološka poljoprivreda*. Kroz studijaktivno sudjeluje na dva europska projekta čiji je partner Visoko gospodarsko učilište u Križevcima i to na projektu INVEST-PRO koji se bavio razvojem investicijski pogodnogokruženja za razvoj i ulaganje u područje održivog turizma na području Mura-Drava-Dunavpodručja s posebnim naglaskom na Zalsku, Šomođsku županiju, Koprivničko-križevačku i Varaždinsku županiju te na projektu ECOTOP koji je za cilj imao popularizaciju ekoturizma i razvijanje učinkovitog sustav usavršavanja s bazom podataka za ovaj gospodarski sektor.

Od 2013. Godineradi u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi u Zagrebu na poslovima ruralnog razvoja u isplatama IPARD-a i ostalih mjera, a od 2016. godine do danas u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi u Koprivnici na poslovima izravnih plaćanja, zaprimanju i obradi Jednistvenih zahtjeva, rad na Upisniku te ostalim administrativnim poslovima.

Osim materinjeg hrvatskog jezika, govori i engleski jezik.